

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Filip Novák

Corrency jako nová forma transakčního systému

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Roman Vybíral, Ph.D.

Katedra finančního práva a finanční vědy

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 2. července 2023

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracoval samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 119 051 znaků včetně mezer.

Filip Novák

V Praze dne 2. července 2023

Na tomto místě bych rád poděkoval mému vedoucímu práce panu JUDr. Romanovi Vybíralovi, Ph.D. za čas, který mi věnoval a za užitečné a přínosné rady.

Rád bych také poděkoval své rodině, Petrovi, Bc. Štefloví, Martině a mým kolegům za podporu při psaní této práce.

Obsah

Úvod	6
1. Základní pilíře systému Correny	9
1.1. Nastavitelnost systému Correny dle zadání emitenta	9
1.2. Prvotní příjemci Correntů a jejich definice	10
1.3. Obchodníci coby sekundární příjemci a jejich definice	11
1.4. Spoluúčast při uplatňování Correntů u obchodníka.....	12
1.5. Specifické sektorové cílení Correntů.....	13
1.6. Correny ve vztahu k ESG	14
1.7. Dostupnost systému všem občanům.....	15
1.8. Běh času v kontextu efektivního fungování Correny	16
2. Definice transakčního systému Correny.....	18
2.1. Correny coby předmět finančněprávních vztahů	18
2.2. Correny v kontextu soukromých financí	18
2.3. Correny v kontextu veřejných financí	20
2.4. Correnty coby peníze a měna	23
2.4.1. Correnty coby peníze	24
2.4.2. Correnty coby měna	29
2.5. Correny coby systém na poskytování úvěrů	31
2.6. Correny v kontextu zákona o platebním styku	34
3. Fungování systému Correny v praxi a teoretické možnosti jeho budoucího využití	37
3.1. Correny coby podpora lokální ekonomiky a místních občanů	37
3.2. Correny coby nepodmíněný občanský příjem	38
3.3. Correny coby systém pro distribuci státní sociální podpory a sociální pomoci	42
3.4. Correny coby systém na podporu potřebných občanů požívajících starobní či vdovský důchod	44
3.5. Correny coby systém na zefektivnění stipendijního systému vysokých škol.....	47
4. Závěr.....	49
5. Seznam použitých zkratk.....	52
6. Seznam použitých zdrojů	53
6.1. Seznam použité literatury	53
6.2. Seznam použitých internetových zdrojů.....	54

6.3. Seznam použitých právních předpisů	55
6.4. Seznam ostatních zdrojů	56
Corrency jako nová forma transakčního systému	57
Corrency as a new form of transaction system	58

Úvod

Potřeba efektivního nástroje pro distribuci peněžních prostředků se v dnešním světě ukazuje jako velice aktuální. Současné systémy na distribuci a přerozdělování především veřejných peněžních prostředků bývají mnohdy neefektivní, netransparentní a především neúměrně drahé. Tyto aspekty a všeobecná těžkopádnost spočívající především v zastaralých metodách distribuce peněžních prostředků prostřednictvím těchto systémů, jako jsou například papírové poukázky, pak vyvolávají negativní emoce nejen mezi ekonomy, ale především mezi obyčejnými občany, kteří je v konečném důsledku nepřímo zaplatí ze svých daní.

Transakční systémy ve veřejném sektoru mívají několik negativních dopadů, které v mnoha případech převyšují jejich pozitivní dopad. Těmito negativními dopady jsou především netransparentnost, křivení trhu a drahá administrace, jejíž cena může dosahovat velmi vysokých částek, rovnajících se i desítkám procent z alokované částky původně sloužící k podpoře. Tzv. *helicopter money*, které, jak už název napovídá, spočívají s trochou nadsázky v „rozhazování peněz z vrtulníku“, tedy že každý cílový subjekt dostane stejnou peněžní částku, nebo částku dle zadaných parametrů, které však nereflektují reálnou potřebu daného cílového subjektu, jsou vzhledem ke své plošnosti neefektivní. Z výše zmíněných důvodů proto mimo jiné vznikl systém Correny, který využívá přesně zacílenou formu podpory, tzv. *drone money*.

Systém Correny je novým efektivním nástrojem pro distribuci veřejných i soukromých peněžních prostředků, který svým fungováním vybočuje z řady ostatních zavedených systémů. Ačkoliv se po seznáení se se základními mechanismy fungování systému Correny může na první pohled zdát, že největší výzvou pro vznik a fungování byla a je technická stránka systému, není tomu tak. Dodnes systém naráží na některé nevyřešené otázky právní a teoretické, které vznikají až při konkrétních požadavcích klientů, kdy je Correny upravován na míru dané municipalitě. Stejně tak při rozšiřování společnosti a systému do Spolkové republiky Německo je největší překážkou právní úprava, která je navíc v každém spolkovém státě trochu odlišná, a která tak musí vyhovovat jak německému právu na federální úrovni, tak právu spolkové země, a v neposlední řadě právu Evropské unie.

Vzhledem k faktu, že se v právní úpravě systémů pro distribuci peněžních prostředků prolíná více právních odvětví, především odvětví finančního práva, správního práva, občanského práva, obchodního práva, práva sociálního zabezpečení a evropského práva, jedná se o mezioborovou právní problematiku. Distribuce peněžních prostředků však zasahuje také do oborů neprávních, jako je ekonomie či sociální politika.

Co se týče přístupu k metodologii zpracovávaného tématu, autor využívá především analytické metody ve spojení s metodou analogie. Analyticko-analogickou metodu doplňuje průběžná deskripce, která je nezbytná pro popsání některých aspektů systému Corrency. V práci se objevuje také metoda komparativní. Autor se v práci zaměřuje především na pozitivní přístup, který by měl prolínat celou diplomovou práci. Až ve třetí kapitole věnované fungování systému v praxi a jeho potencionálnímu využití do budoucna využívá prvky přístupu normativního.

Prameny této práce pak stojí primárně na autorově znalosti a zkušenostech se systémem jako takovým. Tyto znalosti autor rozvíjí za pomoci právního řádu ČR, především pak právem finančním a správním. Vzhledem k novosti tématu není v práci zastoupena judikatura, neboť v konotacích Corrency dosud žádná neexistuje. Dalším zásadním pramenem práva je finanční věda a právní nauka, které je využito především pro zasazení systému Corrency v souvislostech právní nauky a společenského kontextu. Autor využívá monografie členů kateder Právnické fakulty UK, především pak Katedry finančního práva, práva sociálního zabezpečení a národního hospodářství. Výběr je doplněn o monografie vztahující se k tématu ekonomie a lokální ekonomiky. Využita jsou také statistická data Českého statistického úřadu a Ministerstva financí ČR.

Práce se člení na tři základní kapitoly. Na úvod bude navazovat kapitola věnována *Základním pilířům systému Corrency*, která by měla vysvětlit, co systém Corrency je a detailně popsat jeho jednotlivé základní rysy. Výstupem z této kapitoly by měl být ucelený obraz systému Corrency a podrobná představa o tom, jak Corrency funguje v praxi a co jej činí natolik jedinečným.

Následující a současně stěžejní kapitolou je kapitola *Definice transakčního systému Corrency*, která si klade za cíl definovat systém Corrency z pohledu práva, včetně jeho nástrojů a součástí, mezi které patří např. zúčtovací jednotka Corrent. Oproti kapitole první zde dochází k výraznějšímu teoretickému porovnání Corrency a Correntů s právními instituty českého právního řádu. Autor bude komparativní metodou výzkumu srovnávat systém Corrency a jeho funkční elementy s finančně právními pojmy a s pojmy s finančně právní teorií souvisejícími, především tedy pojmy ekonomickými, aby tak bylo možné vyvrátit některé mylně zažitě představy o systému z řad laické veřejnosti, se kterými se Corrency běžně potýká. Těmito mylnými představami je především považování Corrency, respektive zúčtovací jednotky Corrent, za jakousi „lokální měnu“, či dokonce „kryptoměnu“. V této kapitole tak je rozebrána definice peněz a měny, jejich srovnání s pojmy jako je lokální měna a závěr této kapitoly obsahuje vysvětlení, které z charakteristických vlastností Corrency (a potažmo především její zúčtovací jednotka Corrent) tyto definice naplňují, které nikoliv, a především proč tomu tak je.

Obsahem třetí kapitoly *Fungování systému Correny v praxi a teoretické možnosti jeho budoucího využití* je teoretické nastínění možností využití systému Correny na základě již proběhlých a ke dni uzavření této práce probíhajících projektů a jeho prolínání s dalšími právními odvětvími.

Cílem práce jako celku je tedy specifikovat systém Correny z pohledu českého právního řádu, správně jej zařadit z hlediska finanční vědy a navrhnout některé možnosti využití systému Correny v budoucnu.

Je totiž nepochybné, že myšlenka digitalizace veřejných financí je stále častějším tématem jak v České republice, tak na evropské úrovni. Volání po digitalizaci je stále silnější, ovšem řešení se nám nedostává. Correny takovým řešením je, a právě pro jeho jedinečnost je mu věnována tato práce.

1. Základní pilíře systému Corrency

Prvotní idea transakčního systému Corrency vznikla teprve v únoru roku 2020. I přes to, že se jedná o systém relativně mladý, ušel od té doby dlouhou cestu jak po technické stránce, tak stránce právní. Základní zásady, kterými rozumíme jakési vůdčí ideje, na kterých systém vznikl, však zůstávají relativně stabilní a neměnné. Systém Corrency je zcela novým transakčním systémem používaným pro efektivní distribuci peněžních prostředků. Je tvořen základními pilíři, které jej od jiných transakčních systémů odlišují a které společně vytvářejí jeho jedinečnost.

Těmito pilíři jsou:

- variabilní časová expirace Correntů,
- plná nastavitelnost systému dle zadání emitenta,
- transparentnost systému vůči emitentovi Correntů a osobám, které emitent určí,
- dostupnost všem občanům bez rozdílu,
- nízkonákladovost systému,
- plná elektronizace procesu,
- v závislosti na druhu emise podpora skupin občanů a lokálních obchodníků jednou cílenou peněžní částkou.

Detailní charakteristika jednotlivých pilířů systému Corrency a pochopení jeho fungování pak zásadně usnadňuje kapitola *Definice transakčního systému Corrency*, ve které se autor zabývá tématem, zda Corrency, potažmo jeho zúčtovací jednotka Corrent, je či není penězi nebo dokonce měnou. Tato kapitola a provázanost jednotlivých pilířů má proto za cíl vytvořit ucelený obraz o systému jako takovém, a definovat, v čem jeho jedinečnost spočívá.

1.1. Nastavitelnost systému Corrency dle zadání emitenta

Hlavním rysem systému Corrency, pod který lze podřadit některé z výše zmíněných pilířů, je plná nastavitelnost systému dle zadání emitenta. Emitentem v kontextu používání systému Corrency rozumíme právnickou nebo fyzickou osobu, která vyčlenila peněžní prostředky k určitému účelu.

Nastavitelnost je charakterizována tzv. „parametry emise“, pod které řadíme:

- časovou expiraci Correntů,

- vymezení účelu, pro který mohou být Correnty využity (tzn. specifické cílení do určitého sektoru a možnost vyloučení problematických sektorů),
- obecnou definici osob, které se mohou stát primární příjemci do dané emise přihlásit¹,
- obecnou definici obchodníků, tedy tzv. sekundárních příjemců, kteří se mohou do dané emise přihlásit,
- výši spoluúčasti primárního příjemce, jemuž jsou Correnty adresovány, a který Correnty společně se svými peněžními prostředky utrací,
- určení výše peněžní částky vyčleněné emitentem pro využití k účelu, pro který systém Correny funguje,
- časové rozmezí, ve kterém je možné Correnty uplatnit (tzv. délka emise),
- počet etap,
- maximální počet příjemců, kteří se mohou zapojit do projektu,
- maximální počet obchodníků, kteří se mohou zapojit do projektu,
- časové rozmezí, ve kterém se mohou příjemci přihlašovat do emise,
- časové rozmezí, ve kterém se mohou obchodníci přihlašovat do emise.

Parametry emise tedy představují rozsah projektu a podmínky pro zapojení se do něj. Právě tato variabilita parametrů, umocněná dalšími již výše zmíněnými pilíři, je hlavním rozdílem mezi Correny a jinými transakčními systémy, neboť se právě tento systém dokáže velice snadno adaptovat na specifický požadavek emitenta. Jednotlivé parametry a jejich zdůvodnění budou zevrubně rozebrány v následujících podkapitolách, přičemž tyto podkapitoly by měly vytvořit ucelený obraz o tom, jaký je obsah jeho parametrů.

1.2. Prvotní příjemci Correntů a jejich definice

Tzv. primárními nebo prvotními příjemci Correntů rozumíme fyzické nebo právnické osoby, které se mohou zapojit do projektu Correny a prostřednictvím Correntů utracet přidělenou částku u příslušných obchodníků. Definování okruhu prvotních příjemců Correntů je založeno na všeobecně splnitelných podmínkách, které nesmí být diskriminační, a naopak musí být dostatečně jasné a zřejmé. Z již proběhlých realizací můžeme dovodit, že jimi jsou především věk a trvalý pobyt na území obce, která je emitentem Correntů. Tyto podmínky však, pokud jsou dostatečně obecné, aby jejich prostřednictvím nedocházelo k diskriminaci, mohou být prakticky jakékoliv.

---

¹ Pro potřeby této práce se příjemcem rozumí také „občan“, neboť dosavadní pilotní projekty byly realizovány ve spolupráci s územními samosprávnými celky, které příjemce definovaly jako „občany s trvalým bydlištěm na území ÚSC“.

Například v městském obvodu Slezská Ostrava se do emise na podporu volnočasových aktivit dětí může zapojit jakákoliv fyzická osoba, která má trvalé bydliště na území městského obvodu Slezská Ostrava, jejíž dítě je ve věku 0-18 let a které stejně jako rodič má trvalé bydliště na území městského obvodu. Jak vyplývá z uvedeného příkladu, do systému Correny se coby prvotní příjemci Correntů mohly k datu ukončení této práce zapojit pouze fyzické osoby. Není nicméně vyloučeno, že takovými příjemci by mohly být i osoby právnické. V případě právnických osob coby prvotního příjemce by však bylo nutné definovat podmínky, za kterých by právnická osoba mohla Correnty utrácet. Vzhledem k logice struktury právnických osob je však více než důvodné předpokládat, že by Correnty utrácela osoba jednající za osobu právnickou. Tomuto faktu by se pak musely přizpůsobit také parametry emise. Pro účely této práce pak primární příjemci pak mohou být označováni jako „občané“, „primární příjemci“ či „držitelé“.

1.3. Obchodníci coby sekundární příjemci a jejich definice

Druhou skupinou, která Correnty přijímá v pozici tzv. sekundárních příjemců, jsou dle účelu projektu ti, u kterých může primární příjemce Correntů své Correnty utratit se spoluúčastí. Prakticky se tak jedná o podnikatele poskytující služby a podnikatele zaměřené na prodej věcí (např. maloobchod), spolky, jejichž hlavní činností je provozování dětských kroužků a volnočasových aktivit dětí, a jakékoliv jiné právnické a fyzické osoby v závislosti na parametrech dané emise. Pro zjednodušení jsou v této práci nazýváni souhrnně jako „obchodníci“. Autor navíc obchodníky označuje pro účely této práce jako již výše zmíněné tzv. „sekundární příjemce“. Toto označení autor zavádí z důvodu „pohybu Correntů“, tedy aby bylo jednodušší správně pochopit, kdo v jaké fázi platební transakce Correnty disponuje. Je zřejmé, že v prvotní fázi po registraci disponuje číselným kódem a tedy Correnty občan. Ten poté rozhodne, kde své Correnty uplatní. Po nadiktování svého kódu obchodníkovi a zpracování platby pak pohledávka na peněžní částku ve výši utracených Correntů vzniká obchodníkovi. Ze speciálního účtu zřízeného pro emitenta mu následně přes noc přijdou peněžní prostředky na jím zadaný účet.

Systém Correny nicméně přes výše popsané dělení na primární a sekundární příjemce je historicky především systémem na podporu obchodníků. Občan tak slouží jako jakýsi „uživatel“ či „držitel“ prostředků, aby racionálně rozhodl, u kterého obchodníka své Correnty utratí. Sleva, kterou díky Correntům získá, je tak vedlejším efektem, který se však v praxi ukázal pro mnohé obce jako tím klíčovým, proč systém Correny vůbec využít.

Výše vyjmenované druhy obchodníků, stejně tak jako v podkapitole věnující se prvotním příjemcům Correntů, nejsou konečným seznamem. Obchodníky definuje emitent v každé jednotlivé emisi, a z toho důvodu nelze potenciální možný okruh obchodníků považovat za uzavřený. Dle zkušeností z již proběhlých realizací však lze konstatovat, že klíčovými parametry jsou především místo provozovny na emitentem vymezeném území (např. území obce) a příslušnost provozovny k dané skupině obchodníků (např. již výše zmíněný maloobchod). Není však vyloučeno, že se okruh podmínek pro zapojení do Correny ze strany obchodníků do budoucna rozšíří.

1.4. Spoluúčast při uplatňování Correntů u obchodníka

Dalším z pilířů systému Correny je nastavitelná spoluúčast uživatele systému při uplatňování Correntů. Spoluúčastí rozumíme podílení se na platbě prostřednictvím systému Correny peněžní částkou vyjádřenou v procentech z celkové ceny zboží nebo služby, kterou při emisi Correntů stanoví jejich emitent. V praxi to znamená, že ten, komu jsou Correnty přiděleny, musí ze svých soukromých peněz při platbě doplatit procentuální částku z celkové ceny. Fakticky tím při prokázání se číselným identifikátorem dostane slevu na zboží nebo službu ve výši, kterou emitent na začátku emise určí.

Běžná spoluúčast, která se již osvědčila v proběhlých pilotních projektech v Kyjově, na Praze 1 a Praze 18, byla 50 %. V praxi to znamená, že pokud občan získal např. 1000 Kč ve formě Correntů a zakoupil si za celou částku určité zboží, doplatil k této částce (přidělené např. městskou částí Praha 1) dalších 1000 Kč ze svých soukromých peněz. Reálně však vzhledem k opakovanému používání Correntů utratil více než zmíněných 1000 Kč. Došlo tak k tzv. multiplikačnímu efektu, čímž se zvýšil objem peněžních prostředků doručených obchodníkovi ve srovnání se situací, kdy by emitent systém Correny nevyužil. Multiplikačním efektem v souvislosti se systémem Correny rozumíme znásobení peněžních prostředků a zvýšení přínosu lokální ekonomice. Např. v pilotním projektu na Praze 1 utratili občané 975 000 Correntů, přičemž celkem při transakcích s Correnty utratili 2 196 000 Kč (částka je součtem Correntů a soukromých peněžních prostředků občana), což znamená, že multiplikační efekt byl přibližně 2,25 – ke každé 1 koruně v Correntech tak občan přiložil 1,25 korun ze svých peněžních prostředků.²

Spoluúčast je však plně nastavitelná podle potřeby emitenta. Může tedy být v jakékoliv procentuální výši, poměr spoluúčasti nemusí být nezbytně 1 ku 1, ale např. 1 ku 9 (tzn. 10 % z ceny

---

²CORRENCY. Podpora občanů a malých obchodníků na Praze 1 [online] [cit. 27.6.2023] Dostupné z: <https://www.correny.cz/projekty/3/>.

zaplatí adresát ze svého, 90 % za něj doplatí emitent). Mělo by tak dojít k podpoře cíleného segmentu dle potřeb emitenta.

Cílem spoluúčasti je zabránit nepromyšlenému mrhání peněžních prostředků vyčleněných do projektu Correny, které by mohlo nastat v případě, kdy by adresát dostal do ruky v hotovosti peněžní prostředky, nicméně by se na jejich utrácení nijak nepodílel vlastními peněžními prostředky. V těchto případech totiž může bez spoluúčasti docházet k mrhání peněz za zboží či služby, které by si jinak občan vzhledem např. k jejich exkluzivitě a s ní spojené vysoké ceně nekoupil. Spoluúcast a specifické cílení, kterému se bude věnovat následující podkapitola, má těmto negativním jevům spočívajícím v nepromyšleném nakládání s peněžními prostředky zabránit.

1.5. Specifické sektorové cílení Correntů

Jak již bylo zmíněné v předchozích podkapitolách, specifické cílení je dalším z pilířů systému Correny, který má zabránit mrhání jak veřejnými, tak soukromými peněžními prostředky. Obecně vzato není specifické cílení peněžních prostředků do určitého segmentu zboží a služeb nijak zvlášť přelomovou myšlenkou. Na tomto principu fungují již např. vouchery a různé druhy dárkových poukázek, které lze zcela běžně uplatnit pouze u některých obchodníků. Oproti voucherům je však systém Correny plně elektronický a funguje na určitém místě v reálném čase. Co se týče sektorového cílení, je jeho předností především usnadnění fungování a směřování peněžních prostředků do určitého segmentu díky plně elektronickému systému. Emitent tedy může při vyčlenění peněz relativně přesně určit, kam jeho peníze zamíří. Ve veřejném sektoru se jedná především o podporu dětských volnočasových a sportovních aktivit, podporu vybavení dětí do školy a nákup věcí a vybavy pro volnočasové a sportovní aktivity (tzv. pastelkovné). Dalším častým cílem bývá motivace občanů měst ke zřízení trvalého pobytu, podpora lokální ekonomiky, zamezení vylidňování venkova a udržení základní občanské vybavenosti v malých vesnicích především v pohraničních oblastech České republiky. V soukromém sektoru se pak může jednat především o jakýsi specifický druh podpory zaměstnanců, např. ve formě stravy v kantýně, příspěvku na sportovní a volnočasové aktivity, příspěvku na dopravu do práce a na dětské kroužky pro děti zaměstnanců.

Velkou výhodou sektorového cílení je mimo výše popsaného fakt, že emitent průběžně dostává statistické údaje o tom, kde občané peněžní prostředky utrácí. Např. pro obce jsou tyto ukazatele zásadním údajem, neboť díky těmto statistikám mohou cílit jiné přímé druhy veřejných podpor tam, kde ví, že občané opravdu chodí. Vzhledem k údajům, které vznikají jako vedlejší

produkt při využívání systému Corrency, lze však docílit také velkého zefektivnění fungování veřejné správy. Díky údajům zadaných občany do systému kvůli jejich validaci (tedy především trvalé bydliště a věk) a následnému přehledu, kde daný občan peněžní prostředky utratil, lze snadno zpětně mapovat, kudy se občané pohybují a jaké obchody, služby anebo třeba volnočasové aktivity navštěvují. Pokud je emise v dostatečně velkém a průkazném procentu populace, lze díky ní v anonymizované podobě dosáhnout přehledu pohybu zapojených občanů, a díky tomu efektivněji a přesněji plánovat různé druhy činnosti veřejné správy, jako je např. výstavba a oprava infrastruktury, zajištění bezpečnosti kupříkladu zlepšením veřejného osvětlení nebo zvýšením počtu policejních hlídek ve večerních hodinách.

Lze tedy uzavřít, že Corrency je všestranným systémem, jehož specifické cílení sice není zásadní novinkou, v kontextu ostatních pilířů Corrency je však tento aspekt zcela zásadní a může orgánům veřejné správy díky datům přinést zásadní zjednodušení a zefektivnění jejich stávajících činností.

1.6. Corrency ve vztahu k ESG

Corrency coby nový transakční systém kromě jednotlivých základních pilířů splňuje také moderní standardy, jako je soulad s tzv. *ESG*. *ESG* (z anglického *Environment, Social and Governance*), v češtině tedy environmentální, sociální a správní ve smyslu řízení určité společnosti, které odkazují na faktory vedoucí k udržitelnosti a sociální odpovědnosti.³ *ESG* faktory se obecně mohou promítat do různých segmentů společnosti, jako je například komunikace obchodních korporací se zákazníky a veřejností, společenská odpovědnost obchodních korporací vůči společnosti a na to navázaná opatření ke zmírňování negativních dopadů obchodní korporace na životní prostředí, vnitřní postupy společností, ale také právní úprava, do které se jednotlivé faktory promítají.

Environmentálními faktory rozumíme takové postupy, které mají za cíl zachovat příznivé životní prostředí, biodiverzitu a zamezení znečišťování životního prostředí obecně.⁴ V kontextu transakčního systému Corrency se pak bude jednat především o zamezení vzniku zbytečného odpadu, který při běžném fungování dávkových poukazů nebo voucherů vzniká. Systém Corrency je plně digitální. Funguje na základě SMS kódů, které občan při platbě u obchodníka pouze nadiktuje obchodníkovi, který SMS kód zadá do svého webového rozhraní. Je tak zřejmé, že při využívání

---

³ DILLIGENT. What is ESG (Environmental, Social and Governance)? Dilligent [online] 2023 [cit. 16.5.2023] Dostupné z: <https://www.diligent.com/insights/esg/> a SEBORSKÝ, Jaroslav. Co je to ESG a co pro nás znamená? epravo.cz [online] 9.3.2022 [cit. 16.5.2023] Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/co-je-to-esg-a-co-pro-vas-znamená-114345.html>.

⁴ Op. cit. DILLIGENT [online] a SEBORSKÝ [online].

systemu Corrency nevzniká žádný odpad, neboť Corrency je plně bezpapírový. Zároveň není potřeba pro každou novou emisi vydávat nové druhy voucherů či dárkových karet, které mnohdy zbytečně vznikají při jiných metodách přerozdělování peněžních prostředků.

Sociálními faktory rozumíme široké spektrum vztahů vztahujících se k lidem, komunitám a jejich vzájemným interakcím.⁵ V kontextu Corrency pak tento transakční systém sociální rozměr nepochybně naplňuje, neboť v závislosti na parametrech emise přispívá k větší sociální rovnosti a pomoci jak občanům, tak sekundárním příjemcům jednou peněžní částkou.

Správními faktory pak rozumíme způsob řízení společnosti, tedy obchodní korporace provozující systém Corrency a vlastní funkčnost systému Corrency co do transparentnosti a souladu s právními předpisy. Společnost CorCo Systems a.s., provozující systém Corrency, získala certifikaci Mezinárodní organizace pro standardizaci ISO 37 001, tzv. standardy protikorupčního managementu, jejichž přijetí a dodržování má zajistit bezvadnou funkčnost společnosti a jejího systému, především v kontextu nakládání a přerozdělování veřejných peněžních prostředků. Dalším významným pilířem Corrency spadajícím pod správní faktory je plná transparentnost systému. Jak už bylo zmíněno výše, emitent má přehled o všech proběhlých transakcích, a není tak možné dosáhnout stavu, kdy by byla jakákoliv část vyčleněných peněžních prostředků zneužita nebo dokonce využita k páčání trestné činnosti. Takovou trestnou činností by běžně mohla být činnost, jejímuž zamezení se věnuje poměrně široká oblast práva proti praní špinavých peněz. Corrency však staví na své transparentnosti, která podrobně mapuje čerpání i útratu peněžních prostředků vložených do emise. Vzhledem k plné digitalizaci systému tak lze velice jednoduše kontrolovat, zda k takové trestné činnosti nedochází. Díky těmto vlastnostem je tak vhodným nástrojem především pro veřejnou správu.

Lze tedy uzavřít, že pilíře Corrency jsou plně v souladu s ESG – tedy mimo jiné s udržitelností a etikou.

1.7. Dostupnost systému všem občanům

Systém Corrency coby transakční systém aktuálně pracuje především s veřejnými peněžními prostředky (viz. podkapitola 2.3. *Corrency coby nástroj na distribuci veřejných financí*), ačkoliv není vyloučeno, že v budoucnosti může fungovat také s peněžními prostředky ze sektoru soukromého. Vzhledem k nynějšímu stavu bylo potřeba zajistit, aby v případě využití Corrency obcemi, kraji nebo státem bylo dosaženo stoprocentní obslužnosti všech občanů. Z toho důvodu

---

⁵ HORTON, Cole. Explainer: What is the „S“ in ESG investing? Reuters.com [online] 19.7.2022 [cit. 17.6.2023] Dostupné z: <https://www.reuters.com/business/sustainable-business/what-is-s-esg-investing-2022-07-19/>.

je číselný kód znázorňující Correnty zasílán formou prosté SMS. V roce 2021 totiž z občanů vlastních mobilní telefon mělo chytrý telefon 77 %, 23 % vlastnilo telefon tlačítkový.⁶ Každý čtvrtý občan by tak v případě vývoje aplikace pro chytrý telefon nemohl být dostatečně obslužen. SMS kódy jsou univerzálním prostředkem, neboť pokryjí 100 % uživatelů mobilních telefonů.

Jako záložní varianta pro případy, kdy občan nevlastní žádný mobilní telefon, může platbu provést pomocí svého občanského průkazu. Je-li registrovaný, postačí nadiktovat číslo svého občanského průkazu obchodníkovi, který toto číslo zadá do systému Corrency stejně, jako by zadával kód z SMS zprávy.

Systém Corrency proto dokáže obsloužit všechny občany, kteří splní podmínky emise a budou mít zájem se do dané emise zaregistrovat.

1.8. Běh času v kontextu efektivního fungování Corrency

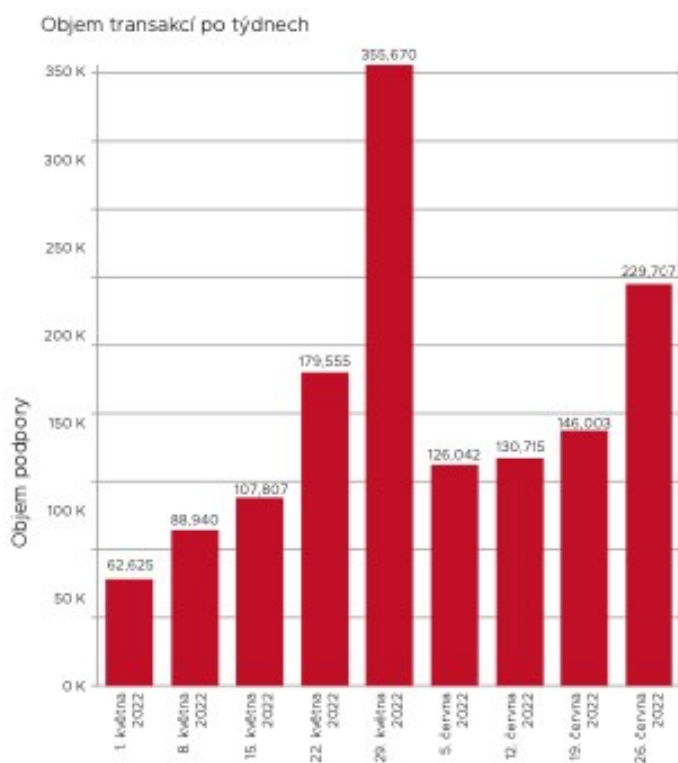
Posledním zásadním pilířem, kterým se systém Corrency vyznačuje a který jej odlišuje od jiných transakčních systémů, voucherů a dárkových karet, je možnost nastavení expirace Correntů po dobu trvání emise, a to i opakovaně. V praxi pak taková opakovaná expirace znamená, že občan peněžní částku dostává postupně v částkách nižších po dobu několika časových období, největšínou měsíců. Na konci každého měsíce pak kód nevyčerpaných Correntů expiruje, přičemž občan získá kód nový s nově nabytou částkou. Tento způsob expirace Correntů má za cíl zvýšit útratu Correntů občany, kteří s vidinou časové expirace mají tendenci více utrácet, a vyčerpat tak celou částku. Tento trend je vidět na následujícím grafu z emise Prahy 18, která probíhala v květnu až červnu 2022:

---

⁶ CIESLAR, Jiří. Internet zrychluje a přesouvá se na chytré telefony. Český statistický úřad [online]. 12.10.2022 [cit. 17.6.2023] Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/internet-zrychluje-a-presouva-se-na-chytre-telefony>.

PRAHA 18

(Graf pochází z dat společnosti CorCo Systems a.s.)

Jak je vidět výše, strmý nárůst počtu transakcí byl 29. května a 26. června. Tento nárůst není dán náhodou, neboť právě na konci měsíce května a června probíhala expirace Correntů. Je tak zřejmé, že konec platnosti občany motivoval k vyšší aktivitě, a zároveň v měsíci červnu byl průběh utrácení mnohem rovnoměrnější než v měsíci květnu. Z prozatímních dat lze tedy uzavřít, že časová expirace Correntů je pozitivním stimulantem pro konstantní využívání Correny. Vzhledem k velmi omezeným vstupním datům však musí autor konstatovat, že ucelenější závěr bude možno udělat až s větším objemem dat, kterého lze dosáhnout pouze větším množstvím ukončených emisí.

2. Definice transakčního systému Corrency

Pro správné porozumění fungování jednotlivých složek transakčního systému Corrency je potřeba definovat systém z pohledu finančního práva. Následující kapitola je pro celou práci s těžejší, neboť je věnována legální definici Corrency v mezích právního řádu, vymezení specifických aspektů systému Corrency v komparaci s dalšími pojmy finančního práva a základních pojmů spojených s transakčním systémem. Tato kapitola má za cíl vymezení systému Corrency a jeho zúčtovací jednotky Corrent metodou negativního vymezení, neboť pojmy Corrency ani Corrent v právním řádu neexistují.

2.1. Corrency coby předmět finančněprávních vztahů

Při existenci a fungování systému Corrency, stejně tak jako při existenci jiných subjektů ekonomiky, se utvářejí vztahy, které nazýváme finanční. Finanční vztahy jsou obecně vzato důsledkem finanční činnosti, přičemž finanční činností rozumíme takovou činnost, při které dochází k realizaci peněžních operací.⁷ Realizace peněžních operací a tedy *de facto* finanční činnost spočívá ve využití, alokování, rozdělování a tvorbě peněžních prostředků.⁸ Z této činnosti pak finanční vztahy vznikají. Bakeš a Kotáb k tomu uvádějí, že „*finančními vztahy jsou peněžní vztahy, které souvisejí s tvorbou, rozdělováním (distribucí), přerozdělováním (redistribucí) a užitím (realizací) peněžních fondů*“.⁹ Určitý systém finančních vztahů pak nazýváme pojmem finance.¹⁰ Vzhledem k tomu, že se systém Corrency zabývá použitím peněžních prostředků, je z výše uvedených definic nepochybné, že se zabývá také financemi. Systém Corrency pak dokáže pracovat jak s kategorií financí veřejných, tak s kategorií financí soukromých. V následujících podkapitolách si přiblížíme tyto dvě hlavní kategorie financí, jejich souvislosti a využití systémem Corrency.

2.2. Corrency v kontextu soukromých financí

Soukromé finance jsou jednou ze dvou hlavních kategorií financí. Jejich součástí jsou

---

⁷ Kotáb, Bakeš. Finance a finanční činnost státu. In: BAKEŠ, Milan a kol. Finanční právo. 4., aktualiz. vyd. Praha: C.H. Beck, 2006, s. 7, ISBN 80-7179-431-7 a Kotáb, Bakeš. Finanční vztahy, finanční činnost, finance. In: KARFÍKOVÁ, M. a kol. Teorie finančního práva a finanční vědy. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, s. 4, ISBN 978-80-7552-935-0.

⁸ Srov. op. cit. Kotáb, Bakeš. Finanční vztahy, finanční činnost, finance. In: KARFÍKOVÁ, s. 4. ⁹ op. cit. Kotáb, Bakeš. Finanční vztahy, finanční činnost, finance. In: KARFÍKOVÁ, s. 7.

¹⁰ Srov. op. cit. Kotáb, Bakeš. Finanční vztahy, finanční činnost, finance. In: KARFÍKOVÁ, 2018, s. 8.

veškeré peněžní vztahy soukromého sektoru, tedy právnických osob, fyzických osob i fyzických osob podnikajících.¹¹ Za soukromý sektor pak považujeme část ekonomiky v soukromém vlastnictví.¹² O využití Correny pro fyzické osoby nepodnikající v roli emitenta Correntů bychom mohli uvažovat pouze v případě fyzických osob dostatečně bohatých na to, aby si emisi Correntů mohly dovolit, neboť emise sama kromě nastavení parametrů spočívá především ve vyčlenění peněžních prostředků za určitým účelem. Lze tak uvažovat např. o vyčlenění peněžních prostředků velmi bohatých fyzických osob k filantropickým účelům.

Ačkoliv dosud nebyl žádný pilotní projekt s peněžními prostředky soukromého sektoru spuštěn, lze o něm uvažovat především u dominantních zaměstnavatelů napříč Českou republikou. Systém Correny by tak mohl sloužit jako bonus pro zaměstnance těchto zaměstnavatelů, především na poli využití v lokálních provozovnách, u sportovních a volnočasových aktivit, uhrazení části jízdného do práce a z práce, případně jako příspěvek na sportovní a volnočasové aktivity dětí zaměstnanců a jejich školní výbavu (tzv. pastelkovně, nicméně z peněžních prostředků zaměstnavatele). Jednou z myšlenek využití Correny v soukromém sektoru je také propojení obce a dominantního zaměstnavatele, který v obci působí. Tato myšlenka vyplývá z provázanosti místních služeb na potřeby zaměstnavatele a jeho zaměstnanců. Představa o spolupráci s obcí by pak mohla mít následující strukturu:

- Obec by vložila do systému Correny část peněžních prostředků, druhou (mnohdy vyšší) část peněžních prostředků by vložil dominantní zaměstnavatel.
- Zaměstnavatelé by měli zájem na využívání Correny svými zaměstnanci. Důležitým faktorem je adresnost systému a přehled o tom, kam peněžní prostředky plynou.
- Zaměstnavatelé by Correny využívali jako již výše zmíněný pracovní benefit.
- Obec by měla zaručeno, že peněžní prostředky poputují do lokální ekonomiky, přičemž by mohla spoludefinovat segment obchodníků, kteří se do projektu budou moct zapojit.
- Preferovanými segmenty by mohly být sportovní aktivity, stravování a doprava do práce pomocí městské hromadné dopravy.
- Výsledkem by tedy byla oboustranně výhodná spolupráce, která by měla za cíl udržet kvalitu života zaměstnanců v daném regionu.

---

¹¹ Srov. op. cit. Kotáb, Bakeš. Finanční vztahy, finanční činnost, finance. In: KARFÍKOVÁ, 2018, s. 5.

¹² *A contrario* BLAŽEK, Jiří, Alena KERLINOVA a Eva TOMÁŠKOVÁ. Ekonomika veřejné správy. Brno: Masarykova univerzita, 2016, s. 13, ISBN 978-80-210-8040-9.

Corrency coby nástroj na distribuci peněžních prostředků soukromého sektoru je tak plně funkčním řešením distribuce soukromých peněžních prostředků.

2.3. Corrency v kontextu veřejných financí

Při realizaci pilotních projektů byl systém Corrency provozován pro městskou část Praha 1 a městskou část Praha 18. V době uzavření této práce pak běží pilotní projekty také ve Slezské Ostravě a na Praze 14.

Městské části jsou ze své podstaty součástí veřejného sektoru, neboť jejich existenci předpokládá zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze v § 4¹³, a jako takové vytvářejí veřejné finance.

Veřejnými financemi rozumíme zastřešující pojem pro finance státní, finance místní a finance ostatních veřejnoprávních osob. Veřejné finance definuje Hamerníková jako „*specifické finanční vztahy a operace, probíhající v rámci ekonomického systému mezi orgány a institucemi veřejné správy na straně jedné a ostatními subjekty na straně druhé*“¹⁴. S touto definicí jsou v souladu Kotáb a Bakeš, kteří veřejné finance definují jako „*souhrn peněžních vztahů souvisejících s tvorbou, rozdělováním a použitím peněžních fondů ve veřejném sektoru*“¹⁵.

Veřejným sektorem rozumíme součást tržní ekonomiky, která je ve veřejném vlastnictví a která má specifický způsob financování.¹⁶ Financování veřejného sektoru je specifické tím, že je založeno na tzv. *veřejném financování*, čímž rozumíme financování z veřejných rozpočtů.¹⁷ Společně se soukromým sektorem se jedná o dva podsystémy smíšené ekonomiky.¹⁸ Součástí veřejného sektoru je pak centrální správa (státní správa), tedy stát, územně samosprávné celky (samospráva) a veřejnoprávní organizace.¹⁹ Samosprávu definuje Kopecký jako „*ústavou a zákony stanovený okruh úkolů veřejné správy, jejichž vykonávání vlastním jménem je svěřeno samosprávné korporaci odlišné od státu*“²⁰. Jedná se tedy o subjekty odlišné od státu, na které zákon delegoval

---

¹³ *Aut simila* zákon č. 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozdějších předpisů, v § 4 a § 20 upravuje městské části a obvody u statutárních měst.

¹⁴ HAMERNÍKOVÁ, Bojka. Veřejné finance: učebnice. 2. vyd. Praha: Eurolex, 2004, s. 18, ISBN 80-86432-88-2.

¹⁵ op. cit. Kotáb, Bakeš. Finanční vztahy, finanční činnost, finance. In: KARFÍKOVÁ, s. 9.

¹⁶ op. cit. BLAŽEK, KERLINOVÁ, TOMÁŠKOVÁ, s. 13.

¹⁷ op. cit. HAMERNÍKOVÁ, Veřejné finance: učebnice, s. 20.

¹⁸ OCHRANA, František, Jan PAVEL a Leoš VÍTEK. Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit. Praha: Grada, 2010. Expert (Grada), s. 16-17, ISBN 978-80-247-3228-2.

¹⁹ URBAN Jan. Teorie národního hospodářství. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 62, ISBN 978-80-7478-724-9 a op. cit. OCHRANA, PAVEL, VÍTEK, s. 17 a op. cit. Kotáb, Bakeš. Finanční vztahy, finanční činnost, finance. In: KARFÍKOVÁ, s. 9.

²⁰ Kopecký, Martin. Základy organizace veřejné správy v ČR: Územní samospráva. In: HENDRYCH, Dušan a kol. Správní právo: obecná část. 9. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016, s. 96, ISBN 978-80-7400-624-1.

určitý okruh úkolů souvisejících s výkonem veřejné správy. Státní správou poté rozumíme organizační složky státu, které vykonávají státní moc přímo.²¹ Stát jako takový má všeobecně mezi (nejen ekonomickými) subjekty specifické postavení – „*má možnost ovlivňovat rozhodování a chování ostatních subjektů na trhu*“²². A právě proto stát prostřednictvím veřejných financí plní určité funkce, které jsou zároveň jejich obsahem a kterými ovlivňuje subjekty trhu.

Obsahem veřejných financí je „*veřejné zabezpečení veřejných statků, profinancování různých transferů (zejména sociálního rázu) a stimulace ekonomických subjektů k určitému chování*“²³. Veřejné finance pak plní funkce, díky kterým lze tohoto obsahu dosáhnout. Jsou jimi funkce alokační, která souvisí s výše zmíněným zabezpečením veřejných statků, funkce redistribuční, která souvisí s přerozdělováním, a funkce stabilizační, která souvisí se stabilitou ekonomiky.²⁴ A právě redistribuční a stabilizační funkce jsou těmi funkcemi, které lze (alespoň částečně) efektivně realizovat pomocí systému Correny.

Redistribuční funkcí²⁵ rozumíme získávání příjmů veřejných financí a jejich následné přerozdělování určeným subjektům.²⁶ Příjmy veřejných financí plynou veřejnému sektoru primárně z daní.²⁷ V otázce výběru daní jakožto součásti redistribuční funkce Correny coby transakční systém nemůže žádným způsobem figurovat.

Oproti tomu v přerozdělování peněžních prostředků se již v pilotních projektech systém Correny velmi osvědčil. Hlavním z cílů redistribuční činnosti je totiž dosažení tzv. distribuční spravedlnosti²⁸, tedy stavu, ve kterém bude přerozdělování peněžních prostředků co nejspravedlivější a nejefektivnější. Přerozdělování peněžních prostředků coby součást redistribuční funkce je totiž především ve formě tzv. transferových plateb. Transferové platby jsou součástí nenávratné metody finanční činnosti, která spočívá v převodu peněžních prostředků subjektu nebo osobě bez toho, aniž by osoba nebo subjekt převádějící očekával navrácení těchto prostředků.²⁹ V České republice se tak jedná především o sociální dávky, může se však jednat i o jiné výdajové položky,

²¹ Op. cit. Kopecký, Hendrych. Základy organizace veřejné správy v ČR: Vykonavatelé státní správy. In: HENDRYCH, s. 79 (Vedle přímo vykonávané státní správy a samosprávy existuje ještě tzv. přenesená působnost státní správy, která spočívá ve svěřeni působnosti státní správy na samosprávu. Více viz: op. cit. Kopecký, Hendrych. Základy organizace veřejné správy v ČR: Vykonavatelé státní správy. In: HENDRYCH, s. 84).

²² HEJDUKOVÁ, Pavlína. Veřejné finance: teorie a praxe. V Praze: C.H. Beck, 2015. Beckovy ekonomické učebnice, s. 3, ISBN 978-80-7400-298-4.

²³ op. cit. HAMERNÍKOVÁ, Veřejné finance: učebnice, s. 19.

²⁴ op. cit. HAMERNÍKOVÁ, Veřejné finance: učebnice, s. 19.

²⁵ Označována též jako funkce „Distribuční“, viz. např. op. cit. HEJDUKOVÁ, s. 7.

²⁶ HAMERNÍKOVÁ, Bojka a Alena MAAYTOVÁ. Veřejné finance. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, s. 19, ISBN 978-80-7357-497-0.

²⁷ op. cit. HEJDUKOVÁ, s. 7.

²⁸ PEKOVÁ, Jitka. Veřejné finance: úvod do problematiky. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008, s. 23, ISBN 978-80-7357-358-4.

²⁹ op. cit. Kotáb, Bakeš. Finanční vztahy, finanční činnost, finance. In: KARFÍKOVÁ, s. 5.

např. subvence podnikatelům. Redistribuční funkce se však netýká pouze státu a v tom kontextu např. výše zmíněných sociálních dávek, nýbrž také územních samospráv coby nástroje regionální politiky.³⁰ V souvislosti s pilotními projekty Correny se pak jednalo především o pilotní projekt na Praze 1, kdy Městská část Praha 1 rozhodla o podpoře svých občanů, kteří si za Correny mohli nakoupit věci základní občanské vybavenosti, aby překlenuli období spojené s energetickou krizí a vysokou inflací.

Stabilizační funkcí rozumíme snahu o zachování hospodářské efektivity a především stability ekonomiky.³¹ Stabilizační funkce je prováděna prostřednictvím „*státní makroekonomické regulace - tzn. ovlivňování výroby a spotřeby a předcházení tržního selhání*“³². A právě prostřednictvím systému Correny lze efektivně stimulovat ekonomiku a ovlivnit tak jak spotřebu obyvatel, tak výrobu a prodej ze strany obchodníků. Příkladem v regionálním měřítku (nikoliv státním) je, jak bylo zmíněno výše, pilotní projekt na Praze 1, který byl zaměřen na podporu místních obyvatel. Druhou stranou mince však byl především cíl zachovat občanskou vybavenost na Praze 1 a zabránit tak zániku podnikatelů provozujících služby pro místní občany po koronavirové pandemii – z pohledu obchodníka se tak do něj mohl zapojit kdokoliv, kdo měl provozovnu na území městské části Praha 1. Systém Correny tak skrze občany pomohl peněžními prostředky stabilizovat regionální ekonomiku a zabránit tak zániku obchodníků, kteří z důvodu uzavření ekonomiky za koronavirové pandemie spotřebovali své peněžní rezervy a pomohl čelit následným vyšším výdajům spojeným s energetickou krizí a vysokou inflací.

Vše výše uvedené lze aplikovat také v celostátním měřítku, čímž by stát mohl narovnávat selhání trhu pomocí systému Correny. K dnešnímu dni však taková situace prozatím nenastala.

Correny jako jediný systém redistribuuje veřejné peněžní prostředky a stabilizuje hospodářství v souladu s mechanismy tržní ekonomiky. Čistě tržní ekonomika je „*založena na samostatném (decentralizovaném) rozhodování ekonomických subjektů*“.³³ V České republice (a ostatně i v jiných státech zmíněných v této práci)³⁴ pak je tzv. ekonomika smíšená, která spojuje funkční prvky tržního a příkazového systému.³⁵ Základem smíšeného systému zůstává tržní ekonomika, která je však doplněna o zásahy státu, které mají primárně za cíl stimulaci ekonomiky. Correny tak dává státu možnost redistribuovat veřejné peněžní prostředky tržním způsobem,

---

³⁰ op. cit. PEKOVÁ, s. 24.

³¹ op. cit. PEKOVÁ, s. 24 a op. cit. HAMERNÍKOVÁ, MAAYTOVÁ. Veřejné finance. s. 19.

³² op. cit. PEKOVÁ, s. 24.

³³ op. cit. URBAN, s. 51.

³⁴ Např. Spolková republika Německo.

³⁵ op. cit. URBAN, s. 49.

který je však oproti dnešnímu stavu distribuce veřejných peněžních prostředků bližší systému smíšenému – pokud dnes občan získá od státu např. dávku porodného³⁶, dle § 44 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSSP“ nebo „zákon o státní sociální podpoře“) musí splnit podmínky, které se odvíjejí od rozhodného příjmu. Stát však nemá žádné nástroje, kterými by ověřil, že peněžní dávka byla užita účelově k zajištění „*krytí nákladů na výživu a ostatní základní sociální potřeby dětí a rodin*“, jak uvádí §1, odst. 1 ZSSP. Jedná se proto spíše o mechanismus tržní, neboť po splnění podmínek občan může svobodně rozhodnout, kam peněžní prostředky směřují.

Výhodou Correny by pak byla kontrola státu nad směřováním peněžních prostředků, čímž by dal jasně najevo svou smíšenou povahu – osobám v nouzi sice poskytne peněžní prostředky, ale tím, že tyto peněžní prostředky jsou z daní všech občanů, má zájem na tom, že budou využity účelově, nikoliv bezúčelně, jako je tomu nyní, a proto dohlédne na jejich využití. Zároveň však občany motivuje k cílenému utrácení peněžních prostředků spoluúčastí a také vymezením segmentů, ve kterých lze prostředky ve formě Correntů utratit. Vytěží tak co nejvíce jak redistributivní funkci veřejných financí, tak jejich stabilizační funkci, neboť stát za přesných podmínek zacílí peněžní prostředky tam, kde jsou nejvíce potřeba.

Lze tedy shrnout, že Correny je plně kompatibilní s veřejnými financemi, což v praxi osvědčily i pilotní projekty na Praze 1 a Praze 18.

2.4. Correnty coby peníze a měna

Correny jako transakční systém pracuje se zúčtovací jednotkou zvanou „Corrent“. V počátcích fungování systému tak docházelo k situacím, kdy se odborná i laická veřejnost, která se systémem Correny přišla do styku, domnívala, že Correnty, které uživatel systému Correny získá formou kódu v SMS nebo prostřednictvím čísla svého občanského průkazu, jsou penězi nebo dokonce měnou *sui generis*.

Peníze jsou prostředkem směny, které směnu jako takovou nejenže usnadňují, ale přímo ji umožňují. Zároveň transakční náklady na využívání peněz jsou oproti ostatním druhům směny (např. naturální směně) zanedbatelně nízké, a tak je peněžní směna aktuálně nejuniverzálnějším druhem směny.³⁷ Jednotlivým znakům peněz a které z těchto znaků systém Correny prostřednictvím své zúčtovací jednotky Corrent naplňuje, se budeme věnovat dále v této kapitole.

---

³⁶ Viz. zákon č. 117/1995 Sb. o státní sociální podpoře, § 44 - § 46.

³⁷ Holman, Robert. Peníze a poptávka po peněžních zůstatcích. In: HOLMAN, Robert. Základy ekonomie pro studenty vyšších odborných škol a neekonomických fakult VŠ. Praha: C.H. Beck, 2000. Beckovy ekonomické učebnice, s. 236 – 239, ISBN 80-7179-434-1 a SAMUELSON, Paul Anthony a NORDHAUS, William D. Ekonomie: 19. vy-dání. Praha: NS Svoboda, 2013, s. 32 – 33, ISBN 978-80-205-0629-0.

Peníze jsou tedy platebním prostředkem, které Kotáb obecně definuje jako „*zvláštní druh univerzálního zboží používaného k vyjadřování cen ostatního zboží, ke zprostředkování jeho koupě a prodeje a k provádění různých druhů plateb.*“³⁸

„Peníze“ jsou pak především termínem ekonomickým, přičemž koncept „peníze“ zastřešuje také pojem „měna“, který je především pojmem právním. Měna je pojmem podřazeným, a „*znamená obecně určitou konkrétní formu nebo druh peněz*“³⁹.

2.4.1. Correnty coby peníze

Jak již bylo zmíněno v úvodu této kapitoly, aby bylo možné peníze coby univerzální druh zboží vůbec za peníze možné považovat, musí plnit určitý okruh funkcí a být nositelem specifických vlastností. Dle Kotába je jednou ze základních funkcí „*především funkce obecného denominátoru hodnoty, ve které peníze vystupují jako měřítko hodnoty veškerého ostatního zboží a statků.*“⁴⁰ S tímto názorem je v souladu i další odborná literatura,⁴¹ a lze proto tvrdit, že měřítko hodnoty věcí v právním smyslu⁴² je jednou ze základních funkcí peněz.

Měřítkem hodnoty rozumíme schopnost vyjadřovat ekonomický význam jiných statků a na základě tohoto významu pak porovnávat jejich vzájemnou vzácnost. Tuto funkci systém Correny prostřednictvím své zúčtovací jednotky Corrent částečně naplňuje, neboť uživatel systému Correny ví, že jeden Corrent je v České republice roven jedné koruně české. Koruna česká je pak národní měnou, a proto dle zákona č. 136/2011 Sb., o oběhu bankovek a mincí, § 5, odst. 1, stanoví, že: „*Každý je povinen přijmout tuzemské bankovky a mince bez omezení, ledaže je oprávněn jejich příjem odmítnout.*“ Correntům coby měně se dopodrobna věnujeme v následující kapitole. Výše uvedená zákonná definice je však stěžejní pro autorovo tvrzení, že každý obyvatel ČR by měl být schopen určit hodnotu zboží dle české koruny coby měrné jednotky. Je proto zřejmé, že i Corrent má tuto vlastnost, neboť díky ní je uživatel systému Correny schopen určit přesnou hodnotu daného zboží nebo služby, kterou si chce zakoupit. Hodnotu statku tak lze vyjádřit v Correntech, a Corrent tak může být ukazatelem vzácnosti zboží nebo služby.

³⁸ op. cit. Kotáb, Měnové a devizové právo. In: KARFÍKOVÁ, s. 186.

³⁹ op. cit. Kotáb, Měnové a devizové právo. In: KARFÍKOVÁ, s. 186.

⁴⁰ op. cit. Kotáb, Měnové a devizové právo. In: KARFÍKOVÁ, s. 186 – 187.

⁴¹ srov. op. cit. SAMUELSON a NORDHAUS, s. 461 a srov. op. cit. HOLMAN, Robert. Peníze a poptávka po peněžních zůstatcích. In: HOLMAN, s. 238 – 240.

⁴² Věcí v právním smyslu rozumíme dle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 489: „Věc v právním smyslu je vše, co je rozdílné od osoby a slouží potřebě lidí.“

Peníze ze své podstaty k naplnění funkce denominátoru hodnoty nemusí být nezbytně ani fyzické, tedy nemusí být předměty v materiálním smyslu.⁴³ Corrent pak ve formě číselného kódu přijatého adresátem Correntů pomocí SMS, případně pomocí čísla jeho registrovaného občanského průkazu, je nemateriálním zdrojem informace o výši zůstatku, nicméně jeho denominátorem hodnoty je koruna česká, dle které adresát určí vzácnost Correntu. Z prostého kódu v SMS nebo z čísla občanského průkazu nelze na první pohled určit přesnou Correntovou hodnotu, která držitel Correntů zbývá, forma SMS s kódem proto vždy tuto informaci obsahuje v textové formě typu „(...) VAS ZBYVAJICI ZUSTATEK JE XY⁴⁴ COR. (...)“. Pokud držitel platí pomocí čísla občanského průkazu a nevlastní mobilní telefon, získá tuto informaci od obchodníka po transakci skrze obchodníkovo uživatelské rozhraní⁴⁵, případně dotazem mířeným na infolinku či email podpory Correny. Kód z SMS či číslo občanského průkazu jsou pevně svázány s určitou částkou v daném čase. Tato částka je vyjádřitelná v Correntech a je tedy možné určit a porovnávat zboží a statky s Correnty a pomocí Correntů je oceňovat. Toto oceňování je však založeno na skutečném denominátoru, kterým je koruna česká. Závěrem této části charakteristiky je vhodné zmínit, že zúčtovací jednotkou rozumíme jednotku vyjadřující „cenu“⁴⁶, a jak už bylo opakovaně zmíněno, Corrent zúčtovací jednotkou je. Můžeme proto uzavřít, že ačkoliv Corrent je zúčtovací jednotkou a adresát je z něj schopen určit jeho vzácnost, skutečným denominátorem je koruna česká, kterou je Corrent fakticky „kryt“, a z toho důvodu tuto funkci peněz Correny v plné míře nenaplnují.

Neméně důležitou funkcí peněz je pak funkce „platidla“, tedy „*funkce všeobecného prostředku plateb a převodů kapitálu*“⁴⁷. Znamená to, že peníze slouží jako prostředek směny a tím „*umožňují placení za zboží a služby a úhradu dluhu*“⁴⁸, zároveň však také umožňují „*převod hodnot bez adekvátního protipohybu zboží*“⁴⁹. Těmito převody hodnot bez adekvátního protipohybu zboží pak rozumíme např. úvěry nebo daně.⁵⁰

Correny však ze své podstaty jako všeobecný prostředek pro zprostředkování platby spíše sloužit nemohou. Vezme-li totiž autor v potaz výše zmíněné převody hodnot bez adekvátního pro-

⁴³ Srov. op. cit. SAMUELSON a NORDHAUS, s. 459 a srov. op. cit. Kotáb. Měnové a devizové právo. In: KARFÍKOVÁ, s. 187.

⁴⁴ „XY“ rozumíme zbývající částku, která se liší vždy podle skutečného zůstatku adresáta SMS kódu.

⁴⁵ Je přitom irelevantní, zda obchodník použije pro zadání platby mobilní telefon nebo webové rozhraní.

⁴⁶ REVENDA, Zbyněk. Peněžní ekonomie a bankovníctví. 3. vyd. Praha: Management Press, 2000, s. 24, ISBN 80-7261-031-7.

⁴⁷ op. cit. Kotáb. Měnové a devizové právo. In: KARFÍKOVÁ, s. 187.

⁴⁸ op. cit. REVENDA, s. 24.

⁴⁹ op. cit. Kotáb. Měnové a devizové právo. In: KARFÍKOVÁ, s. 187.

⁵⁰ op. cit. Kotáb. Měnové a devizové právo. In: KARFÍKOVÁ, s. 187.

tiplnění, konstatuje, že Correnty samy o sobě by z praktického hlediska spíše neměly být prostředkem, kterým jsou placeny např. zákonem stanovené platby, jako jsou pokuty, poplatky či daně. Platit např. daně coby specifické peněžité plnění prostřednictvím Correntů by totiž za jistých okolností pak znamenalo, že by musel existovat jakýsi „emitent peněžních prostředků pro platbu daní“. Takovým emitentem z logiky systému Correny by musel být buď povinný plátcе daně, nebo peněžní prostředky směřující do státního rozpočtu formou daní musí být od daného plátce, nebo samotné Ministerstvo financí. Je zřejmé, že pokud by se jednalo o první možnost a plátcem by byla např. fyzická osoba, postrádalo by smysl, aby taková osoba emitovala Correnty jen proto, aby daně mohla zaplatit. Takový systém by byl nejen drahý, ale také extrémně neefektivní. Druhá možnost pak dává smysl o něco více, pokud by daň v konečném důsledku byla dostatečně vysoká na to, aby na její zaplacení stačila pouze „polovina“ peněžních prostředků od plátce, přičemž druhá polovina by byla ve formě Correntů ze strany ministerstva. Je však možné, že pokud by místo fyzické osoby Correnty pro účel platby daní emitovala např. obec ze svého místního rozpočtu, daně by v tu chvíli mohly začít postrádat smysl, neboť by se jedny peněžní prostředky fakticky „přelévaly“ z rozpočtu místního do rozpočtu státního a naopak. *Argumentum ad absurdum* tak docházíme k závěru, že ačkoliv by Correnty coby prostředek platby daní teoreticky fungovat mohly, jejich využití by bylo příliš složité a neefektivní, a proto se pro platbu daní spíše nehodí.

Jiné je to však u druhého funkčního typu naplňujícího funkci prostředku plateb a převodu kapitálu, kterým je úvěr. Funkci některých typů úvěru by skrze systém Correny alespoň částečně naplnit šlo. Podrobněji je proto toto téma rozebráno v podkapitole 2.5. *Correny coby systém na poskytování úvěrů*.

Okruh plateb, které může uživatel provést za pomoci Correntů, je z logiky systému Correny zúžený a je závislý na předem definovaných podmínkách a předem definovaném okruhu transakcí, ke kterým je možné Correnty využít. Proto funkci platidla, tedy charakteristického znaku peněz, Correnty v plné míře nenaplňují.

Další funkcí, která je pro peníze charakteristická, je funkce všeobecného prostředku směny, přičemž „v této funkci peníze umožňují placení za zboží a služby a úhradu dluhu“⁵¹. S touto definicí je v souladu také Kotáb: „V této funkci peníze zprostředkují oběh zboží mezi jednotlivými účastníky trhu a samy přitom rovněž mezi těmito účastníky trhu obíhají“⁵². Kotáb pak peníze coby nástroj ke zprostředkování oběhu zboží označuje jako „oběživo“.⁵³

---

⁵¹ op. cit. REVENDA, s. 23.

⁵² op. cit. Kotáb. Měnové a devizové právo. In: KARFÍKOVÁ, s. 187.

⁵³ op. cit. Kotáb. Měnové a devizové právo. In: KARFÍKOVÁ, s. 187.

System Corrency prostřednictvím zúčtovací jednotky Corrent umožňuje nákup zboží, služeb a jiných statků do té míry, do jaké jej povolí objednatel systému Corrency, který do něj peněžní prostředky vkládá (tzv. emitent). Pokud se emitent rozhodne pro omezení určitého sortimentu zboží a služeb z důvodu jejich společenské škodlivosti (např. alkoholických nápojů a tabákových výrobků), nebo omezí možnost využití Correntů v rámci emise pouze na určitý druh zboží nebo služeb (např. podpora zájmových aktivit dětí), nemůže Corrent naplňovat funkci všeobecného prostředku směny, neboť nejenže za něj nelze pořídit jakýkoliv druh zboží, služby nebo jiný statek (pomineme-li zákonem zakázané výrobky⁵⁴), ale zároveň není všeobecně přijímán, protože vzhledem k územní působnosti Correntu, kterou nastavuje emitent daného druhu Correntu, lze určitý Corrent utratit pouze na určitém pevně stanoveném území. Lze tedy uzavřít, že Corrent funkci peněz jako prostředku všeobecné směny nenaplňuje.

Poslední hlavní funkcí peněz je funkce „*nositele a prostředku uchování hodnoty*“⁵⁵. Význam peněz coby prostředku uchování hodnoty tkví v neměnnosti jejich vzácnosti v čase. Oproti např. potravinám, které se v čase kazí, nebo elektronice, která v čase přestává fungovat a tím ztrácí na hodnotě, peníze v ideálním případě udržují stabilní hodnotu. Tuto hodnotu ve formě peněz pak může osoba směnit za libovolný časový úsek za zboží nebo služby, které zrovna potřebuje. Osoba tak může své peněžní prostředky udržovat v podobě úspor po neomezeně dlouhou dobu, v čemž tkví jedna z hlavních výhod peněz coby prostředku uchování hodnoty.⁵⁶

Ačkoliv je tato funkce více než žádoucí, v reálném životě bohužel naráží na své limity. Hodnota peněz totiž v tržní ekonomice v čase kolísá, tedy není stabilní, a tak ani peníze nejsou vhodným prostředkem k trvalému uchování hodnoty. Jev, při kterém peníze ztrácejí svou reálnou hodnotu, nazýváme inflací. Inflace je situace, při které „*dlouhodobě roste cenová hladina v ekonomice*“⁵⁷, tedy oslabuje se kupní síla⁵⁸ peněz vůči zboží a službám, které za ně lze nakoupit.⁵⁹

Inflace může mít různé příčiny, tou nejzásadnější je však růst objemu peněžních prostředků, tedy rostoucí nabídka peněz.⁶⁰ Z logiky věci při růstu objemu peněžních prostředků bude jejich vzácnost klesat – je to stejné, jako bychom místo mincí a bankovek používali coby prostředek směny např. kokosový ořech: pokud budeme mít jeden na světě, bude velice vzácný. Pokud

⁵⁴ Zákonem zakázané výrobky rozumíme např. návykové látky (viz. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník).

⁵⁵ op. cit. Kotáb. Měnové a devizové právo. In: KARFÍKOVÁ, s. 188.

⁵⁶ srov. op. cit. REVENDA, s. 24 a op. cit. Kotáb. Měnové a devizové právo. In: KARFÍKOVÁ, s. 188.

⁵⁷ op. cit. REVENDA, s. 532.

⁵⁸ Kupní silou rozumíme „*množství zboží a služeb, které lze při existujících cenách za peníze získat*“. Citace viz. op. cit. REVENDA, s. 24.

⁵⁹ Česká národní banka, 2023. Co to je inflace? [online]. ČNB. [cit. 18.3.2023] Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/casto-kladene-dotazy/Co-to-je-inflace/>.

⁶⁰ MANKIW, N. Gregory. Zásady ekonomie. Praha: Grada, 1999, s. 40, ISBN 978-80-7169-891-3.

jich bude deset miliard, vzácnost jednoho kusu bude nízká.⁶¹ Zvláštním druhem inflace je tzv. hyperinflace, která se vyznačuje mimořádně rychlým a dynamickým růstem cenové hladiny.

Oproti tomu jev, při kterém dlouhodobě cenová hladina v ekonomice klesá, označujeme pojmem deflace. Jedná se tedy o situaci, kdy peníze zvyšují svou hodnotu, principiálně o opak inflace. Ani deflace však není jevem pozitivním, neboť je „*spojena s poklesem výroby a s růstem nezaměstnanosti*“⁶². Tyto důsledky deflace jsou zapříčiněny výše zmíněným poklesem cenové hladiny. Klesne-li totiž v ekonomice hladina cen za zboží a služby, znamená to, že podnikatel⁶³ vydělá menší objem peněžních prostředků, přičemž důsledkem toho je situace, kdy musí propustit část zaměstnanců, což zapříčiní pokles výroby. Je proto zřejmé, že ani tento jev není v ekonomice žádoucí, a jedná se o další případ, kdy funkce peněz coby uchovatele hodnoty selhává.

Co se týče inflace a deflace, jedná se spíše o jevy měnové než peněžní, tedy o pojem užší, který by možná bylo vhodné zařadit do následující podkapitoly. Autor této práce však považuje za vhodné jej zmínit již v této podkapitole, neboť se váže k funkci peněz coby uchovatele hodnoty.

Ze všeho výše uvedeného tak můžeme vyvodit závěr, že přestože ani peníze nefungují jako naprosto spolehlivý uchovatel hodnoty, tak v současné době asi neexistuje lepší způsob, jak funkci nositele a prostředku uchování hodnoty napříč společnostmi a v určitém časovém horizontu dostatečně naplnit.

Vztáhneme-li tuto funkci peněz na Correnty, jak bude vysvětleno v následující podkapitole *Corrency coby měna*, jsou Correnty vždy navázány na určitou národní či nadnárodní měnu⁶⁴. Vzhledem k tomu, že měna je pojmem podřazeným pojmu peníze, dovodíme, že Correnty samy o sobě bez existence měny existovat nemohou. Zároveň je jejich využití vždy časově omezeno. Z toho důvodu nemohou Correnty fungovat jako dlouhodobý prostředek uchování hodnoty (v samostatném slova smyslu), neboť v této funkci kopíruje měnu, na kterou je plně navázán. Pokud by existoval Corrent bez měny, nemohl by samostatně žádnou hodnotu uchovávat.

V rámci této funkce můžeme dále peníze dělit na peníze plnohodnotné a peníze neplnohodnotné⁶⁵, přičemž to, zda jsou peníze plnohodnotné nebo neplnohodnotné má zásadní dopad na funkci peněz coby uchovatele hodnoty v čase.

⁶¹ Viz. op. cit. REVENDA, s. 532 – 536.

⁶² op. cit. REVENDA, s. 550.

⁶³ Ve smyslu zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník, § 420.

⁶⁴ K tomu více podkapitola 2.4.2. *Corrency coby měna*.

⁶⁵ op. cit. Kotáb. Měnové a devizové právo. In: KARFÍKOVÁ, s. 188.

Plnohodnotnými penězi rozumíme takový druh peněz, u kterých hodnota materiálu, ze kterého byly vyrobeny, je prakticky srovnatelná s jejich nominální hodnotou. Nesou tak kromě nominální hodnoty také hodnotu faktickou.⁶⁶ Takové peníze fungovaly především v historii, kdy byly mince raženy z různých drahých kovů, především zlata a stříbra, neboť tyto drahé kovy byly schopny uchovávat jejich faktickou vzácnost po dlouhou dobu.⁶⁷ Jejich schopnost dlouhodobě uchovávat hodnotu tkví především ve faktu, že získávání těchto drahých materiálů bývá náročné a zároveň takového materiálu existuje pouze omezené množství.

Neplnohodnotnými penězi pak rozumíme fakticky dnešní druhy peněz, kdy jsou bankovky a mince vyráběny z takových materiálů, které nejsou hodnotově co do druhu materiálu, ze kterého jsou vyrobeny, stejně vzácné, jako je jejich nominální hodnota.⁶⁸ Dnešní peníze tak stojí fakticky na víře osob, které je používají, že budou přijaty k další směně.⁶⁹ Neplnohodnotné peníze jsou však oproti plnohodnotným penězům mnohem více náchylné k již zmíněné inflaci, neboť jak je uvedeno výše v této kapitole, inflace je především důsledkem navyšování objemu peněz v ekonomice. Plnohodnotné peníze tak nikdy nemohou dosáhnout v krátkém čase takového množství, aby ztratily na své hodnotě tolik, jako peníze neplnohodnotné.

Correnty v podobě číselného kódu v SMS nebo čísla občanského průkazu plnohodnotnými penězi být nemohou. Svým navázáním na určitý druh měny by však mohly na první pohled být neplnohodnotnými penězi *sui generis*, neboť jejich uživatelé věří, že jim za kód bude buď poskytnuto zboží v případě občanů, nebo v případě obchodníků vyplacena určitá peněžní částka.

Jak bylo však uvedeno u jednotlivých vlastností peněz, Correnty prostřednictvím své zúčtovací jednotky Corrent nenaplnuje všechny znaky peněz, a tudíž Correnty v plném slova smyslu penězi být nemohou. Z toho důvodu nemohou být ani penězi neplnohodnotnými.

Můžeme tedy uzavřít, že Correnty penězi nejsou.

2.4.2. Correnty coby měna

Měna je nositelem charakteristických znaků, které ji vydělují ze zastřešujícího pojmu „peníze“. Hlavním znakem charakterizujícím měnu je autorita, zpravidla stát, který vykonává svrchovanou moc nad svým územím a pomocí právních předpisů stanoví, přesně definuje a konkretizuje formu peněz jakožto měny, a v neposlední řadě tak určuje podmínky jejího používání, čímž

⁶⁶ op. cit. Kotáb. Měnové a devizové právo. In: KARFÍKOVÁ, s. 188.

⁶⁷ op. cit. HOLMAN, s. 239.

⁶⁸ op. cit. Kotáb. Měnové a devizové právo. In: KARFÍKOVÁ, s. 188.

⁶⁹ op. cit. HOLMAN, s. 239 (pozn. autora: K této „víře“ vstupují samozřejmě další proměnné. Pokud se totiž jedná o peníze, které jsou měnou (viz. podkapitola 2.4. této práce), jejich vzácnost určuje také např. instituce, která ji vydává.)

zvýší míru konkrétnosti druhu peněz natolik, že jsou peníze, tedy určitý předmět, za měnu všeobecně považovány a uznávány.⁷⁰

Ke konkretizaci formy peněz coby měny musí zákonodárce tuto formu exaktně popsat. Revenda k tomu uvádí, že pro vymezení měny je stěžejní následující: „*Název, základní hotovostní druhy, nominální struktura, výlučnost měny jako zákonného platidla na daném území, zákonem upravená pravidla emise, ochrany a nabytí a používání v domácím a zahraničním platebním styku (...)*“⁷¹ Tato definice tak jen více specifikuje znaky uvedené výše, tedy především obsahové náležitosti formy měny. Zjednodušeně tak můžeme říct, že se jedná o „*národní formu peněz*“.⁷²

Měnu definuje Kotáb jako „*konkrétní soustavu peněz zavedenou v určitém státě a systematicky upravenou právním řádem tohoto státu*“.⁷³ Postačí však, pokud se jedná o určitý druh peněz, který je na určitém území prosazován suverénní autoritou, je fakticky užíván a touto autoritou akceptován. Takovou autoritou může být stát, mezinárodní společenství států nebo např. organizace, která fakticky vykonává kontrolu nad územím.⁷⁴ V České republice je takovou autoritou stát a právním předpisem určujícím měnu ČR zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ČNB“ nebo „ZOČNB“). Měnou je dle zákona o ČNB koruna česká, neboť § 13 ZOČNB stanoví, že: „*Peněžní jednotkou v České republice je koruna česká, zkratka názvu je „Kč“.* Koruna česká se dělí na sto haléřů.“ Odkaz na konkretizaci, kterou zmiňuje Revenda v citaci výše, pak nalezneme v § 22, odst. 1, písm. a) ZOČNB, který stanoví, že: „*Česká národní banka stanoví vyhláškami: nominální hodnoty, rozměry, hmotnost, materiál, vzhled a další náležitosti bankovek a mincí a jejich vydání do oběhu*“. Vydávání každého jednotlivého druhu bankovek nebo mincí je tak stanoveno zvláštní vyhláškou, kterou je např. vyhláška ČNB č. 156/2018 Sb. o vydání bankovek po 100 Kč vzoru 2018, která stanoví konkrétní fyzickou formu bankovky včetně jejího vzhledu a ochranných prvků. Lze tak uzavřít, že koruna česká coby měna a všechny její formy jsou velmi konkrétně specifikovány v právním řádu České republiky.

Systém Correnty pracuje se zúčtovací jednotkou Corrent, přičemž jeden Corrent je roven jedné koruně české. *Argumentum a contrario* je tedy zřejmé, že pokud je zákonem definovanou měnou v České republice koruna česká, nemůže být měnou na jakémkoliv místě v České republice Corrent, a to ani měnou *sui generis* pouze na určitém území České republiky (např. území obce), neboť to právní řád České republiky nepřipouští.

⁷⁰ op. cit. Kotáb. Měnové a devizové právo. In: KARFÍKOVÁ, s.186.

⁷¹ op. cit. REVENDA, s. 28.

⁷² op. cit. REVENDA, s. 28.

⁷³ op. cit. Kotáb. Měnové a devizové právo. In: KARFÍKOVÁ, s. 186.

⁷⁴ op. cit. Kotáb. Měnové a devizové právo. In: KARFÍKOVÁ, s.186 – 187.

Ani v případě tzv. „lokálních měn“, které se čas od času objevují v regionech České republiky⁷⁵ a u kterých by název mohl navozovat mylný dojem zaměnitelnosti s měnou coby národním druhem peněz, se o skutečnou měnu nejedná, nýbrž se jedná o tzv. měnu doplňkovou,⁷⁶ která je pevně navázána na měnu státní a je možné ji využít pouze na určitém území v určitém čase. Lokální měna tedy stejně jako Corrent není vzhledem k absenci právní úpravy opravdovou měnou v právním slova smyslu, nýbrž spíše druhem peněz *sui generis*. Z uvedené analýzy však lze dovodit spojitost mezi Correntem a lokální měnou, neboť obě dvě zúčtovací jednotky naplňují obdobné znaky. Corrent tedy může být tzv. lokální měnou coby zúčtovací jednotkou ve výše popsaném smyslu, nicméně vzhledem k tomu, že se v případě „lokálních měn“ nejedná o pojem právní, ale dle názoru autora této práce spíše o slovní paskvil, který má v laikovi vzbudit mylnou představu o hodnotě a serióznosti dané „lokálních měn“, můžeme uzavřít, že ačkoliv Corrent může některé znaky lokálních měn naplňovat, za lokální měnu jej vzhledem k výše popsaným důvodům nepovažuje, a proto jej tak ani nelze označit.

Corrent nemůže být měnou ani v případě, kdy by byl transakční systém Correny zaveden v zahraničí, např. ve spolkové zemi Spolkové republiky Německo. Ačkoliv by Corrent musel být schválen autoritou vykonávající kontrolu nad určitým územím, jedná se, jak jsme již zmínili v předchozích odstavcích, pouze o zúčtovací jednotku. Jeden Corrent by se tak například v Německu rovnal jednomu euru, neboť se euro stalo zákonem č. 34 z 9.6.1998⁷⁷ (tzv. první Euro-Einführungsgesetz⁷⁸) měnou Spolkové republiky Německo, čímž nahradilo německou Marku. V žádné zemi na světě by tak Corrent nenaplňoval vzhledem ke své povaze definici ani charakteristické znaky měny. Z toho důvodu nemůžeme Corrent považovat za měnu.

2.5. Correny coby systém na poskytování úvěrů

Jak jsme již vysvětlili a podrobně rozebrali v podkapitole 2.4.1. *Correny coby peníze*, peníze mají charakteristické znaky, které je coby zvláštní druh věcí v právním smyslu dělají penězi. Jedním z těchto znaků je funkce „převodu hodnot bez adekvátního protiplnění“⁷⁹, čímž rozumíme především zákonem stanovené platby a různé formy úvěrů. Obecně jakýkoliv úvěr znamená „právo použít cizí peněžní prostředky pro vlastní potřebu s povinností je v určité lhůtě vrátit

⁷⁵ Např. Obec Křížánky. [online] [cit. 18.3.2023]. Dostupné z: <https://www.obeckrizanky.cz/lokalni-mena>

⁷⁶ Srov. ZÍKA, Martin. Centrum regionální synergie. [online] [cit. 18.3.2023]. Dostupné z: <http://www.lokalni-ekonomika.cz/tne/co-je-lokalni-mena.html>.

⁷⁷ Vydán 15.6.1998 v Bonnu.

⁷⁸ Český „zákon o zavedení eura“. Celkový počet zákonů zavádějících euro na území Spolkové republiky Německo bylo 12, přičemž měny se týká především první a třetí zákon o zavedení eura. První zákon o zavedení eura je stěžejním, a proto je také zmíněn výše. Viz. Gesetz zur Einführung des Euro z 9. června 1998, [online]. Dostupné z: http://www.bgbl.de/xaver/bgbl/start.xav?startbk=Bundesanzeiger_BGBl&jumpTo=bgbl198s1242.pdf.

⁷⁹ op. cit. Kotáb. Měnové a devizové právo. In: KARFÍKOVÁ, s. 187.

*a zaplatit za toto právo odměnu*⁸⁰. Výhodnost tohoto institutu spočívá ve faktu, že osoba s aktuálním nedostatkem peněžních prostředků může získat peněžní prostředky pro svou vlastní potřebu od osoby, která jich má přebytek. Osoba s přebytkem pak získá protiplnění ve formě úroku, čímž své peněžní prostředky zhodnotí a snižuje tak negativní dopady na peněžní prostředky jako je např. inflace.⁸¹ A právě úvěrem a jeho poskytováním a především otázkou, zda lze úvěr, případně které jeho formy, efektivně poskytovat pomocí transakčního systému Correny, se tato podkapitola zabývá.

Obecnou úpravu úvěru v České republice nalezneme v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OZ“ nebo „občanský zákoník“), a to konkrétně v § 2395 - § 2400 OZ. Úvěr samotný je pak definován v rámci svého smluvního typu. Tímto smluvním typem je tzv. smlouva o úvěru, kterou se dle § 2395 OZ rozumí taková smlouva, kdy: *„se úvěrující zavazuje, že úvěrovanému poskytne na jeho požádání a v jeho prospěch peněžní prostředky do určité částky, a úvěrovaný se zavazuje poskytnuté peněžní prostředky vrátit a zaplatit úroky.“*

Obecně vzato by se systém Correny nepochybně dal využít pro poskytování obecného úvěru, jak je uvedeno v § 2395 OZ. Otázkou však je, nakolik by takový způsob poskytování úvěru byl praktický. Jak již bylo vysvětleno v podkapitole 2.4. *Correny coby peníze a měna*, peníze jsou univerzálním druhem zboží, jsou všeobecně přijímány a lze je směnit za prakticky jakýkoliv produkt, který je na trhu k dostání. Výhoda neúčelového úvěru proto tkví především v tom, že úvěrovaný může peněžní prostředky využít *de facto* na cokoliv. Correny jsou oproti tomu v rámci jedné emise vždy uplatnitelné pouze u vymezeného okruhu obchodníků dle zadání emitenta. Ačkoliv by úvěrující mohl bez problémů takovým emitentem být, funkce neúčelového úvěru a jeho výhoda plynoucí z univerzálnosti přijímání peněžních prostředků by tím byla narušena. Lze tedy shrnout, že systém Correny se pro poskytování obecného neúčelového úvěru příliš nehodí.

Jiné je to však s úvěrem účelovým. Obecná smlouva o úvěru totiž může být vázána k určitému ve smlouvě definovanému účelu. Takovéto účelové smlouvy upravuje § 2400 OZ, který stanoví, že: *„Mají-li být peněžní prostředky použity podle smlouvy pouze na určitý účel a úvěrovaný je použije na jiný účel, může úvěrující od smlouvy odstoupit a požadovat, aby úvěrovaný bez zbytečného odkladu vrátil, co od něho získal, i s úroky. To platí i tehdy, je-li použití peněz k smlu-*

---

⁸⁰ Ministerstvo financí České republiky. Úvěry - základní informace. [online] 30.4.2014, aktualizováno 18.3.2019. [cit. 10.6.2023] Dostupné z: <https://financnigramotnost.mfcr.cz/cs/uvery/zakladni-informace>.

⁸¹ K inflaci více kapitola 2.4. *Correny coby peníze a měna*.

němu účelu nemožné.“ Komentář k občanskému zákoníku pak dovozuje, že: „*Účel úvěru lze vymezit označením druhu zboží, vymezením výrobce, konkrétním kusem (např. výrobním číslem)*“.⁸² Je zřejmé, že právě ono vymezení výrobce, druhu zboží nebo konkrétního kusu je právě tím parametrem, který lze v rámci emise Correntů jasně definovat a splnit tak všechny podmínky pro využití systému Correny. Výhody využití Correny můžeme rozdělit do dvou skupin – praktické a právní.

Do skupiny praktických výhod, které by poskytování účelového úvěru skrze systém Correny přineslo, je především skutečný dohled nad jeho účelovostí. V parametrech takového hypotetické emise by mohl úvěrující coby emitent Correntů, které by nahrazovaly klasické peněžní prostředky, určit hned několik důležitých parametrů, čímž by zamezil případnému zneužití prostředků. Těmito parametry by pak byla především výše spoluúčasti (z logiky věci dle výše půjčené „částky“ ve formě Correntů) a okruh obchodníků, u kterých by úvěrovaný mohl Correnty utratit. Zároveň by měl úvěrující přehled o tom, kdy a kde úvěrovaný prostředky utratil, od čehož by se mohla např. odvíjet počáteční doba úroků. Úroky by se také mohly odvíjet od skutečně utracené částky – tedy pro případ, že by úvěrovaný nevyčerpal všechny prostředky, úrok by se mu počítal pouze ze skutečně vyčerpané částky. Speciálním novým parametrem využitelným pro účelové úvěry by mohla být nutnost utratit celou Correntovou částku najednou. Další výhodou by byl nepochybně fakt, že peněžní prostředky by úvěrovaný vůbec fyzicky neobdržel, čímž by se zamezilo případnému zneužití peněžních prostředků a v případě nevyčerpání Correntů by peněžní prostředky zůstávaly na účtu úvěrujícího. Došlo by tak ke skutečnému naplnění účelu, a zároveň k zamezení negativnímu jevu, kdy úvěrovaný peněžní prostředky využije na jiný než smlouvou vymezený účel.

S tím úzce souvisí druhá skupina výhod, a to výhod právních. Výše popsany způsob využití Correntů pro účelový úvěr by z logiky systému Correny nedovoloval využít přidělené Correnty na jiný než sjednaný účel. V občanskoprávní rovině by tak ztratil význam již citovaný § 2400 OZ, který říká, že: „*Mají-li být peněžní prostředky použity podle smlouvy pouze na určitý účel a úvěrovaný je použije na jiný účel, může úvěrující od smlouvy odstoupit a požadovat, aby úvěrovaný bez zbytečného odkladu vrátil, co od něho získal, i s úroky. To platí i tehdy, je-li použití peněz k smluvenému účelu nemožné.*“ Vzhledem k faktu, že by úvěrovaný nemohl peněžní prostředky využít na jiný než sjednaný účel, odstoupení od smlouvy a vrácení prostředků bez zbytečného odkladu by postrádalo smysl. Faktický důsledek pro úvěrujícího by pak spočíval v ušetření

---

⁸² PETROV, Jan. § 2400 [Účelově vázaný úvěr]. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol., Občanský zákoník. 2. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022, marg. č. 1.)

nákladů na případné vymáhání peněžních prostředků, neboť by tato situace vůbec nemohla nastat. Z tohoto pohledu by tak Correny mohlo být ideálním nástrojem pro úvěrujícího, aby předešel negativním dopadům případného nedodržení smlouvy ze strany úvěrovaného.

Druhou rovinou, ze které plynou právní výhody využívání systému Correny, je rovina trestněprávní. Ve zvláštní části zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TZ“ nebo „trestní zákoník“) nalezneme v § 211 skutkovou podstatu trestného činu úvěrového podvodu. Trestní zákoník, konkrétně v § 211, odst. 2, stanoví, že: „*Stejně bude potrestán, kdo bez souhlasu věřitele, v nikoli malém rozsahu, použije prostředky získané účelovým úvěrem na jiný než určený účel.*“⁸³ Objektem takového trestného činu je cizí majetek v oblasti úvěrování,⁸⁴ konkrétně tedy poskytnuté peněžní prostředky v rozsahu nikoliv malém. Nikoliv malým rozsahem rozumíme dle § 138, odst. 1, písm. b) TZ „*škodu dosahující částky nejméně 50 000 Kč*“. Obdobně jako v občanskoprávní úpravě rozebrané výše je pro využití prostředků k jinému než smluvenému účelu zapotřebí souhlasu věřitele. Pokud je souhlas věřitele dán, není pachatel za jednání dle § 211, odst. 2 TZ trestně odpovědný.⁸⁵ Komentář k TZ také uvádí, že je bezpředmětné, zda pachatel peněžní prostředky z úvěru využitého na jiný účel, než ze smlouvy vyplývající, řádně splácí a v důsledku toho nevznikne věřiteli žádná škoda, neboť zákon sankcionuje ohroženou návratnost úvěru.⁸⁶ Je tedy zřejmé, že i tuto trestní rovinu by využití systému Correny pro účelové úvěry vyřešilo pravděpodobně jednou provždy, neboť jak již bylo popsáno výše, úvěrovaný nemá možnost peněžní prostředky využít jinak než na daný účel, jelikož s peněžními prostředky vůbec nepřichází do styku. Velkou výhodou nejen pro úvěrujícího, ale také pro systém moci soudní a výkonné jako celek, by byl fakt, že díky faktické nemožnosti naplnit skutkovou podstatu trestného činu úvěrového podvodu by se jak úvěrující, tak systém moci soudní a výkonné zbavil nejen administrativní zátěže spojené s řešením úvěrových podvodů, ale v konečném důsledku by také ušetřil náklady spojené s trestním řízením a případným výkonem trestu.

2.6. Correny v kontextu zákona o platebním styku

Ačkoliv již bylo vysvětleno, že Corrent coby zúčtovací jednotka systému Correny není penězi ani měnou *sui generis*, je vhodné se vzhledem k podstatě Correntů zamyslet nad otázkou, zda

---

⁸³ Vztahuje se k témuž paragrafu, odst. 1, který stanoví trest odnětí svobody až na dvě léta nebo zákaz činnosti.

⁸⁴ ŠÁMAL, Pavel. § 211 [Úvěrový podvod]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní zákoník. 2. vydání. Praha: C. H.

Beck, 2012, s. 2103, marg. č. 1.

⁸⁵ op. cit. ŠÁMAL, § 211 [Úvěrový podvod]. In: ŠÁMAL, s. 2111, marg. č. 9.

⁸⁶ op. cit. ŠÁMAL, § 211 [Úvěrový podvod]. In: ŠÁMAL, s. 2112, marg. č. 12.

Corrency nebo Corrent nenaplnují některé znaky institutů zákona č. 370/2017 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZPS“ nebo „zákon o platebním styku“). Předmětem úpravy dle § 1, písm. a) až d) ZPS jsou činnosti spojené s poskytováním platebních služeb, vydáváním elektronických peněz, účast v platebních systémech, jejich provozování, práva a povinnosti podnikatelů vydávajících elektronické peníze a jejich držitelů. Systém Corrency funguje na principu zúčtovací jednotky Corrent, která je evidována elektronicky, a pomocí které může její držitel hradit zboží nebo služby do výše přidělených Correntů u podnikatelů z předem definovaného segmentu. Nabízí se proto srovnání Corrency, resp. Correntů, s institutem elektronických peněz, neboť instituce vydávající elektronické peníze je mohou vydávat pouze na základě povolení České národní banky,⁸⁷ který definuje § 4 ZPS následovně:

(1) Elektronickými penězi je peněžní hodnota, která

- a) představuje pohledávku vůči tomu, kdo ji vydal,*
- b) je uchovávána elektronicky,*
- c) je vydávána proti přijetí peněžních prostředků za účelem provádění platebních transakcí a*
- d) je přijímána jinou osobou než tím, kdo ji vydal.*

(2) Elektronickými penězi není peněžní hodnota, která může být použita pouze k provedení platby uvedené v § 3, odst. 3, písm. c) bodech 4 až 7 nebo v § 3, odst. 3, písm. e).

Elektronické peníze tak dle zákonné definice musí být peněžní hodnotou a kumulativně splňovat všechny znaky uvedené v § 4, odst. 1 ZPS. Corrent coby evidenční jednotka mění některé aspekty své právní povahy v čase. Prvním znakem elektronických peněz je dle § 4, odst. 1, písm. a) ZPS charakter „*pohledávky vůči tomu, kdo ji vydal*“. Pohledávkou dle § 1721 občanského zákoníku rozumíme „*(...) právo na určité plnění jako na pohledávku vůči dlužníkovi (...)*“. Correnty skutečně za pohledávku v určitém čase považovat můžeme, a to ve chvíli, kdy Correnty držitel uplatní u obchodníka. V té chvíli vzniká obchodníkovi nárok na proplacení peněžní částky ve výši uplatněných Correntů. Tento nárok je pohledávkou vůči emitentovi jako dárci, který Correnty poskytl, resp. provozovateli systému Corrency, jehož povinností je proplatit obchodníkovi peněžní částku v korunách na jeho účet za samotného dárce, přičemž se tak děje do druhého dne od provedení transakce. Do doby uplatnění Correntů u obchodníka však žádná pohledávka neexistuje, a zároveň

---

⁸⁷ Zákon č. 370/2017 Sb. o platebním styku, § 66 a násl. a § 99 a násl.

po svém vzniku nemůže sloužit k provádění transakcí dle § 4, odst. 1, písm. c) ZPS nebo být přijímána jinou osobou než obchodníkem a její proplacení zajištěno provozovatelem systému Correny, jak je uvedeno v § 4, odst. 1, písm. d) ZPS. Je tedy zřejmé, že Correny po dobu své platnosti nikdy nemohou naplnit všechny definiční znaky elektronických peněz, a z toho důvodu dle názoru autora elektronickými penězi být nemohou.

Z výše uvedeného závěru je pak zřejmé, že nenaplní-li Correny zákonnou definici elektronických peněz, nebude provozovatel systému Correny podléhat podmínce udělení povolení ze strany ČNB právnickým osobám vydávajícím elektronické peníze, jak je uvedeno v § 66 a násl. ZPS, případně povolení dle § 99 a násl. ZPS upravujících vydávání elektronických peněz malého rozsahu právnickými osobami.

Obdobně lze na Corrent nahlížet i z hlediska podmínek poskytování platebních služeb. Systém Correny při svém fungování vydává příkazy k proplacení peněz obchodníkovi na základě utracených Correntů. Nakládá však s penězi emitenta a v důsledku tak pouze plní podmínky, které emitent nastavil v souladu s uzavřenou smlouvou mezi emitentem a provozovatelem systému Correny. Provozovatel tak jedná na účet emitenta, přičemž pouze umožňuje (zprostředkovává) čerpání peněžních prostředků definovaných podmínkami emise, tj. úhradu daru ze strany emitenta vůči držiteli Correntu na účet obchodníka za poskytnuté zboží a nebo službu. Definici platební služby obsahuje § 3 ZPS, přičemž v odst. 3, písm. d) bod 6. obsahuje jejich negativní definici pod kterou lze Correny na základě úvahy o vztahu provozovatele Correny a emitenta podřadit: *„Platební službou není platba prováděná osobou, která jedná jménem plátce, nebo příjemce při nákupu nebo prodeji zboží nebo poskytování nebo čerpání služeb, nebo osobou, která na účet plátce, nebo příjemce zprostředkovává takový nákup, prodej, poskytování nebo čerpání, a to jedná-li se o platbu vyplývající z tohoto nákupu, prodeje, poskytování nebo čerpání“*.

Druhou možností, pod kterou je systém Correny v kontextu poskytování platebních služeb možno podřadit, je taktéž negativní definice, která je obsažena v § 3, odst. 3, písm. c) bod 4 ZPS, a která stanoví, že: *„Platební službou není vydávání ani platba prováděná prostřednictvím prostředků, které jsou určeny pouze k zaplacení zboží nebo služeb v prostorách využívaných vydavatelem prostředku nebo zboží nebo služeb úzce vymezenému okruhu dodavatelů anebo k zaplacení úzce vymezeného okruhu zboží nebo služeb“*. V rámci emise Correntů je jedním z nezbytných parametrů také definice segmentu obchodníků, kteří se do projektu mohou zapojit. Co se Correntů týče, nikdy se nejedná o univerzální prostředek směny, nýbrž spíše dle definice uvedené v § 3, odst. 3, písm. c) bod 4 ZPS o prostředky určené pro zaplacení úzkého okruhu statků. Correny

tak lze utratit pouze v parametrech emise vymezeném segmentu obchodníků za zboží a služby, které definuje emitent.

Je proto zřejmé, že provozovatel znaky platební služby nenaplnuje, a z toho důvodu se na něj nebude vztahovat ani regulace vyplývající z § 9 a násl. ZPS a § 58 a násl. ZPS v případě poskytovatele platebních služeb malého rozsahu.

Lze tak uzavřít, že v současné době systém Corrency z dosud zjištěných poznatků dle názoru autora nenaplnuje podmínky pro regulaci ze strany České národní banky v kontextu zákona o platebním styku. Je však možné, že vzhledem k neustálému rozšiřování funkcionalit systému Corrency, jeho expanzi do dalších zemí a zpřísňování nejen obsahu, ale i výkladu legislativy na národní a evropské úrovni může být teoreticky koordinace s některou centrální bankou, ať už v ČR nebo v zahraničí, v budoucnu nezbytná. Z výše uvedené analýzy aktuálního fungování systému Corrency tomu však tak ke dni uzavření této práce není.

3. Fungování systému Corrency v praxi a teoretické možnosti jeho budoucího využití

Corrency coby nový transakční systém může svým záběrem řešit celou řadu problémů, které až doposud byly řešeny mnohem dražšími, složitějšími a těžkopádnějšími způsoby. Tato kapitola si proto klade za cíl rozebrat stávající praxi a některé možnosti využití systému Corrency, které vzhledem k dosavadním znalostem a zkušenostem se systémem dosud v praxi využity nebyly, lze se však důvodně domnívat, že by v budoucnu využity být mohly. Tato kapitola by proto měla analyzovat výhody, které by případné využití systému Corrency v určitých praktických segmentech přinášelo.

3.1. Corrency coby podpora lokální ekonomiky a místních občanů

Hlavními modely využití systému Corrency, které je možné pozorovat v již proběhlých emisích a v emisích probíhajících ke dni uzavření této práce, je především podpora lokální ekonomiky a podpora volnočasových aktivit dětí spojených s podporou lokální ekonomiky. Lokální ekonomika a její správné fungování úzce souvisí s trendem decentralizace, který zvyšuje efektivitu a stabilitu samospráv.⁸⁸ Oproti vládě či obecněji centrální veřejné správě má samospráva, především ve formě základních územních samosprávných celků, tedy obcí, blíže ke konečné kvalitě života

---

⁸⁸ PAVLÍK, Marek. Podpora lokální ekonomiky: využití skrytých potenciálů v regionech. s. 29 - 30, Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-390-7.

obyvatel na určitém území. Obzvláště vedení malých a středních obcí musí mnohem více reflektovat potřeby a realitu místních obyvatel, neboť je s nimi typicky v denním kontaktu.

Důvodem pro podporu lokální ekonomiky bývá především obava ze zániku občanské vybavenosti v obci nebo městské části. V menších obcích a na periferiích by totiž zánik místní provozovny např. maloobchodu a dalších základních služeb mohl vést k vyliďňování obce a jejímu postupnému zániku. Ve větších městech či městských částech, např. na Praze 1, pak může být motivační podpořit provozovny, kam chodí opravdu místní občané, a nikoliv turisté. Praha 14 – Černý most pak coby residenční část na okraji Prahy chtěla zachovat přítomnost drobných podnikatelů na území své městské části, kteří nabízejí své služby na sídlištích v blízkosti velkých nákupních center.

Druhou možností, která je s podporou lokální ekonomiky velice úzce spjata, je podpora skupin potřebných občanů s tím, že částka, kterou tito občané obdrží prostřednictvím Correntů, má za cíl podpořit i fungování určitého segmentu lokální ekonomiky. Takovým příkladem může být realizace v městském obvodu Ostrava – Poruba, která bude probíhat od srpna 2023 do října téhož roku. Podpora směřuje primárně rodičům nezletilých dětí na jejich volnočasové aktivity jako jsou kroužky, jednorázové vstupy např. do městských bazénů, ale také na vybavení pro děti, jakými jsou dětské oblečení a obuv, školní pomůcky nebo knihy. Je tedy zřejmé, že jedny peníze podpoří lokální ekonomiku hned dvakrát – poprvé rodiny s dětmi, podruhé místní obchodníky a provozovatele, kteří díky tomu mohou získat novou klientelu.

V obou případech pak v konečném důsledku díky statistickým údajům, které emitent na základě proběhlého projektu získá, může detailně zmapovat, kam místní opravdu chodí a kde své Correnty využívají. Je tak možné do budoucna mnohem více cíleněji podpořit místní provozovny, než tomu bylo doposud.

3.2. Correny coby nepodmíněný občanský příjem

Státem garantovaný nepodmíněný příjem občanů je často skloňovaným tématem některých politiků a teoretiků především levicové části politického spektra⁸⁹. Garantovaným příjmem rozumíme peněžní částku, kterou by občan získal bez dalších podmínek pouze proto, že disponuje státním občanstvím daného státu. Forma nepodmíněného příjmu všem občanům bez rozdílu si

---

⁸⁹ Např. JAKL, Aleš a kol. pirátské skupiny NZP. Financování nepodmíněného základního příjmu v České republice. [piratskelisty.cz](https://www.piratskelisty.cz) [online] 30.3.2021 [cit. 25.6.2023] Dostupné z: <https://www.piratskelisty.cz/clanek-3940-financovani-nepodmineneho-zakladniho-prijmu-v-ceske-republice> (pozn. autora: nejedná se však o oficiální stanovisko Pirátské strany. Tato informace pochází z citovaného článku.).

dává za cíl výrazně zjednodušit složitý systém sociální podpory tím, že by místo stávajícího systému sociálních dávek dostávali všichni občané bez rozdílu pouze jednu nepodmíněnou dávku ve stejné výši, tzv. garantovaný občanský plat.

Garantovaný občanský plat je pravidelně vyplácen státem jednou za určité časové období – v České republice, potažmo v celé Evropské unii, by tak nejpravděpodobněji přicházelo v úvahu časové rozpětí mezi dvěma nepodmíněnými dávkami v délce jednoho měsíce. Takové časové rozpětí dává smysl i z pohledu případného využití systému Correny v této oblasti, neboť právě jeden měsíc je již vyzkoušená ideální doba expirace Correntů.

Výhodami garantovaného platu nastaveného na měsíční časové období by bylo pravděpodobné snížení počtu státních úředníků zabývajících se administrativou související se systémem sociálních dávek, zjednodušení složité a málo přehledné struktury sociálního systému, a především motivace občanů zabývat se i přes nepodmíněný příjem ekonomickou činností, neboť jeho výše by měla postačovat pouze k přežití ve společnosti a pokrytí základních životních potřeb občana (především pokrýt alespoň část nákladů na bydlení a náklady na základní potraviny), neměla by mu ale dopřávat životní nadstandard a tím jej od ekonomické činnosti odrazovat. Výhodou je také fakt, že takto nastavený příjem by občany motivoval k tomu ucházet se o společensky důležité profese, které v určitých případech mohou být neadekvátně zapláceny (např. zdravotní sestry, vyučující v mateřské škole, učitelé apod.). Díky základnímu nepodmíněnému platu by se mohla zvýšit jejich životní úroveň, aniž by muselo docházet k drastickému zvýšení jejich příjmů ze strany zaměstnavatele. Částečně by se tak nepochybně vyřešil problém především ve velkých městech, jako jsou Praha nebo Brno, které mají s nedostatkem občanů pracujících ve výše uvedených profesích problém, a nabízejí jim proto ve snaze udržet si je různá zvýhodnění, např. ve formě přístupného obecního bydlení.⁹⁰Tato řešení však nejsou pro mnoho občanů dlouhodobě dostačující. Forma nepodmíněného příjmu by jim tak nepochybně vyřešila dilema, zda zůstat pro stát a město v tolik potřebném oboru i přes nízkou mzdu, anebo se přesunout do oboru jiného, který je však lépe placený. Vzniklo by tak řešení problému jak ze strany státu či municipality s nedostatkem zaměstnanců v potřebných profesích, tak řešení pro občany, kteří by byli lépe schopni zajistit chod své domácnosti a úhradu životních potřeb, a tím by nejenže neměli důvod své profese opouštět, ale navíc by se pravděpodobně zvýšila jejich životní úroveň.

---

⁹⁰ Viz. např. BRENDLOVÁ, Eva. Praha. Hledá se učitel, zn.: Bydlení zajištěno. prazsky.denik.cz [online] 1.10.2018 [cit. 22.6.2023] Dostupné z: https://prazsky.denik.cz/zpravy_region/praha-hleda-se-ucitel-zn-bydleni-zajisteno-20181001.html.

Velkou nevýhodou systému nepodmíněného garantovaného příjmu pak je neadresnost peněžních prostředků, tedy fakt, že bohatí lidé dostávají peněžní prostředky ve stejné výši, jako lidé chudí, potřební nebo dlouhodobě nemocní. Neadresnost dávky tak nemusí nutně znamenat postupné zahlazování sociální nerovnosti, ale právě naopak její prohlubování, neboť zdravým, bohatým a ekonomicky aktivním obyvatelům se s případným zavedením garantovaného platu příjem akorát zvýší, kdežto lidem závislým na pomoci státu, např. dlouhodobě zdravotně postiženým, kteří nejsou schopni vykonávat práci a aktivně se zapojovat do ekonomické aktivity, se jejich příjem z adresné dávky sníží na výši nepodmíněného garantovaného příjmu.⁹¹ Největší překážkou pro zavedení tohoto zjednodušeného systému je však jeho finanční náročnost.

Pokud by částka nepodmíněného příjmu byla například stejná, jako je aktuální průměrného starobní důchod v České republice,⁹² bylo by nutné přerozdělit mezi přibližně 10 850 620 obyvatel⁹³ částku ve výši skoro 196 miliard Kč měsíčně,⁹⁴ tedy okolo 1,96 bilionu korun každý rok. Tato částka je však vyšší, než byly veškeré příjmy do státního rozpočtu v roce 2021,⁹⁵ a zhruba třikrát vyšší, než souhrnná částka vyplacená adresným dávkovým systémem v roce 2021.⁹⁶

Z uvedených výpočtů vyplývá, že plošné zavedení nepodmíněného příjmu za v této kapitole popsaných podmínek, který by zároveň nahrazoval aktuální systém sociální podpory v České republice, je blíže utopii než realitě, neboť lze jen těžko nahradit adresné dávky plošným přerozdělováním bez toho, aniž by opravdu potřebné příjemce zasáhly negativní efekty takto rozdělování peněz.

---

⁹¹ Příjem takové osoby se samozřejmě může také zvýšit, pokud by aktuální výše adresné dávky pro daného občana byla nižší než výše nepodmíněného základního příjmu. Je však více než pravděpodobné, že těm nejpotřebnějším obyvatelům by životní úroveň s velkou pravděpodobností klesla.

⁹² K prosinci 2022 byl průměrný starobní důchod v České republice 18 098 Kč za měsíc (zdroj: Český statistický úřad. [online] [cit. 1.6.2023]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/graf-prumerna-vyse-starobniho-duchodu-v-ceske-republice>).

⁹³ Počet obyvatel České republiky k 31. březnu 2023 (zdroj: Český statistický úřad [online] [cit. 2.6.2023]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/obyvatelstvo_lide).

⁹⁴ Přesně 147 991 890 340 Korun českých.

⁹⁵ V roce 2021 byly plánované příjmy 1 385,6 miliard Kč. Tyto příjmy stanovil zákon č. 600/2020 Sb. o státním rozpočtu České republiky na rok 2021, ve znění pozdějších předpisů. Jedná se dokonce o částku vyšší než byly plánované příjmy včetně schodku ve výši 500 miliard Kč.

⁹⁶ Výdaje adresného dávkového systému v České republice byly v roce 2021 celkem 648 148, 4 milionů Korun českých. (zdroj: Informace o vyplacených dávkách v rezortu MPSV ČR.[online] s.12 [cit. 8.5.2023] Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/documents/20142/2158556/Informace+o+vyplacených+dávkách+v+červnu+2021.pdf/b5b0905c-160c-bd54-9f9c-3b41c50a09e5>).

Jednou z možností využití systému Correny může být právě Correny coby forma ekonomicky udržitelného garantovaného občanského platu. Correny vzniklo v době koronavirové pandemie, kdy z důvodu protipandemických opatření vlády ČR⁹⁷ byly určité segmenty obchodníků a poskytovatelů služeb nuceny omezit svou podnikatelskou činnost. Jedna z původních myšlenek, které se systém Correny drží dodnes, je podpora místních podnikatelů. V kontextu doby postpandemické mělo být Correny nástrojem pro znovuoživení lokálních ekonomik. Zároveň by tento nástroj pomohl lidem, kteří se z důvodu výpadku příjmů ocitli v nouzi. Ačkoliv velké realizace bezprostředně v návaznosti na předpoklad nakonec nenastaly, právě systém Correny posouvá ideu nepodmíněného příjmu blíže k realitě.

Jak bylo podrobně vysvětleno v podkapitole *Spoluúčast při uplatňování Correntů u obchodníka*, systém Correny funguje na principu spoluúčasti adresáta Correntů a jejich omezené časové uplatnitelnosti zakončené jejich expirací. Pokud bychom uvažovali stejnou modelovou situaci jako v předchozí sekci, tedy rozdělení průměrného starobního důchodu mezi již výše zmíněných 10 850 620 obyvatel České republiky, s tím rozdílem, že by polovinu do výše průměrného starobního důchodu musel občan doplatit sám na základě spoluúčasti při uplatňování Correntů, a že by zároveň prostřednictvím systému Correny tento nepodmíněný příjem byl určený ke konkrétnímu využití (např. výdaje na bydlení, základní potraviny, energie), dostali bychom se za rok zhruba na částku přibližně 1,8x větší, než je celkový objem peněžních prostředků vyplacený adresným dávkovým systémem v roce 2021.

Je zřejmé, že myšlenka využití systému Correny coby způsobu cílené distribuce základního nepodmíněného příjmu není nikterak ekonomicky převratná, neboť částka, která by měla být přerozdělena, je snížena právě o výši spoluúčasti – jednoduše řečeno se tak již dopředu počítá s menším objemem peněz pro každého občana z veřejných rozpočtů.

Zajímavostí tohoto přístupu oproti další možnosti ušetření části nákladů na nepodmíněný občanský příjem, která by mohla spočívat ve snížení počtu obyvatel zapojených do tohoto systému, je fakt, že systém Correny by dle propočtu výše počet obyvatel zapojených naopak zachoval, zatímco by snížil náklady státu. Především by však motivoval obyvatele k ekonomické činnosti, neboť druhou polovinu si musí vydělat vlastní prací. Zároveň by nepodmíněný příjem mohl být zaměřen pouze na určité segmenty ekonomiky, jako je již zmíněné ubytování nebo základní potraviny. V neposlední řadě by pak díky časové expiraci nemohli občané hromadit své peněžní

---

⁹⁷ Více viz. Vláda České republiky. Vládní usnesení související s bojem proti epidemii. [online] 18.5.2022 [cit. 17.6.2023] Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-180608/>.

prostředky, jako by tomu bylo v případě, kdy by nepodmíněným příjmem byly klasické peněžní prostředky. Byl by tak zaručen chod ekonomiky a návratnost peněžních prostředků do ní.

V tuto chvíli je využití systému Correcy pro garantovaný nepodmíněný příjem pouze v rovině teoretické, a to především kvůli celkové finanční náročnosti a zároveň nedomyšlenosti celé ideje základního nepodmíněného příjmu občanů, který aktuálně nereflektuje reálné potřeby státního rozpočtu. Samotná myšlenka využití tohoto systému však posouvá ideu základního nepodmíněného příjmu trochu blíže realitě.

3.3. Correcy coby systém pro distribuci státní sociální podpory a sociální pomoci

Systém sociálního zabezpečení České republiky slouží osobám, které se nenadále ocitnou v tzv. sociální události. Sociální událostí rozumíme takovou „skutečnost, která vzniká nezávisle na vůli subjektů a se kterými právní normy spojují vznik, změnu nebo zánik práv a povinností“.⁹⁸ Prakticky jde tedy o nepříznivou životní situaci, ve které se osoba není schopna postarat o své potřeby v určité oblasti. Jedná se např. o nemoc nebo invaliditu.⁹⁹ Takový systém je pak z pohledu finanční činnosti systémem využívajícím metodu nenávratnou. Nenávratnou metodou finanční činnosti rozumíme takový přesun peněžních prostředků od jednoho subjektu k druhému, při kterém nevzniká (a ani se neočekává) žádný nárok na vrácení původního plnění. Zároveň při této metodě nevzniká ekvivalentní směna za jiné zboží či služby. V kontextu státní sociální podpory a sociální pomoci se tak jedná o rozpočtové výdaje, za které subjekt poskytující tyto prostředky neočekává žádné plnění.¹⁰⁰

Státní sociální podporou dle zákona o státní sociální podpoře, §1, odst. 1 rozumíme takový druh podpory, kdy „se stát podílí na krytí nákladů na výživu a ostatní základní osobní potřeby dětí a rodin a poskytuje ji i při některých dalších sociálních situacích. Státní sociální podpora se ve stanovených případech poskytuje v závislosti na výši příjmu“. Jde tak především o ty sociální události, které se nějakým způsobem dotýkají dětí, a jejichž účel je jasně vymezený. S tímto názorem je v souladu i Koldinská a Tröster, kteří uvádějí, že: „Jde o státem organizovanou sociální solidaritu mezi rodinami bezdětnými a rodinami s dětmi, mezi rodinami s vyššími příjmy a rodinami s nižšími příjmy“.¹⁰¹ Není proto žádoucí, aby např. přídatky na dítě byly utráceny za alkoholické nápoje nebo tabákové výrobky pro rodiče dítěte, ale naopak aby byly využity pro pokrytí životních potřeb dítěte.

⁹⁸ KOLDINSKÁ, Kristina a TRÖSTER, Petr. Právo sociálního zabezpečení. 7., podstatně přepracované vydání. V Praze: C.H. Beck, 2018. Academia iuris (C.H. Beck). s. 64, ISBN 978-80-7400-692-0.

⁹⁹ op. cit. KOLDINSKÁ, TRÖSTER. s. 19.

¹⁰⁰ op. cit. Kotáb, Bakeš. Finanční vztahy, finanční činnost, finance. In: KARFÍKOVÁ, s. 5.

¹⁰¹ op. cit. KOLDINSKÁ, TRÖSTER, s. 199.

Dávky státní sociální podpory jsou dávky nepojistné a dělíme je na dvě kategorie, kterými jsou dávky testované a dávky netestované. Testované dávky stojí na adresnosti založené na výši příjmů adresáta. Takovými dávkami jsou přírůstek na dítě, příspěvek na bydlení a porodné. Netestovanými dávkami rozumíme takové dávky, které závislé na výši příjmů adresáta nejsou. Jsou jimi rodičovský příspěvek a pohřebné.¹⁰²

Sociální pomocí rozumíme jakousi „poslední záchrannou síť, která představuje jednu ze záruk poskytnutí sociální ochrany každému“.¹⁰³ Oproti dávkám státní sociální podpory je sociální pomoc velice individualizovaná. Řadíme pod ni dávky pomoci v hmotné nouzi, sociální služby a dávky poskytované osobám se zdravotním postižením. Je více než žádoucí dohlédnout na účelné využití peněžních prostředků a zamezit tak jejich zneužití.¹⁰⁴

Ze všeho výše uvedeného pak vychází důvodný předpoklad, že pokud někdo bez motivace získat protiplnění dává někomu jinému peněžní prostředky k účelu zajištění jeho základních potřeb v případě sociální události, bude jeho snahou zkrátit čas vydávání peněžních prostředků na co nejkratší dobu. Zároveň však pomoci osobě natolik, aby se již v budoucnu do sociální události nedostala. Correny by z toho důvodu mohlo být ideálním nástrojem pro distribuci peněžních prostředků na základě některých výše zmíněných důvodů, neboť právě spoluúčast při utrácení peněžních prostředků samotných společně s omezeným okruhem zboží motivuje adresáta k ekonomické činnosti a k rychlejšímu překlenutí nepříznivé sociální situace. Důležitým hlediskem je také časová expirace Correntů, která nutí uživatele využít Correny v daný čas – je tak zřejmé, že adresát nemůže prostředky kumulovat a např. za ně cestovat na dovolenou, jako se může dít u běžných dávek. Naopak tyto prostředky utratí v časovém úseku za komodity, které jsou pro něj potřebné, tedy okruh takových komodit, které mu určí emitent. Například v případě testovaných dávek státní sociální podpory by mohl být okruh komodit omezen pouze na dětské potřeby a bydlení dle druhu dávky.

Pokud by prostředky ve formě Correntů adresát neutratil, Correny mu propadnou a navrátí se zpět emitentovi. Ten má proto jistotu, že dávky neskončí na spořicího kontě adresáta, ale budou využity v čase, kdy je adresát potřebuje.

Vzhledem k faktu, že některé z dávek jsou ze zákona vypláceny *ex post*, ulehčil by systém Correny situaci adresátů dávky tím, že by jim dávka mohla být „vyplacena“ ještě před tím, než

¹⁰² op. cit. KOLDINSKÁ, TRÖSTER, s. 200.

¹⁰³ op. cit. KOLDINSKÁ, TRÖSTER, s. 255.

¹⁰⁴ Dávky sociální pomoci a sociální služby upravuje soubor následujících zákonů: zákon č. 111/2006 Sb. o pomoci v hmotné nouzi, zákon č. 329/2011 Sb. o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách.

k samotnému nároku na výplatu dojde. Nárok na výplatu dávek dle zákona o státní sociální podpoře, § 49, odst. 1 totiž vzniká „dnem splnění všech podmínek stanovených tímto zákonem“. Dle § 49, odst. 2 pak „nárok na výplatu dávky vzniká splněním podmínek stanovených tímto zákonem pro vznik nároku na dávku a na její výplatu a podáním žádosti o přiznání dávky“. Dle tohoto systému pak např. u dávky pohřebního (§ 47 a § 48 zákona o státní sociální podpoře) dochází k vyplacení až ve chvíli, kdy je splněna podmínka vypravení pohřbu osobě uvedené v § 47, odst. 1 ZSSP a podána žádost dle § 49, odst. 2 ZSSP. V praxi se potom může stát, že osoba, která by chtěla vypravit pohřeb osobě uvedené v § 47, odst. 1 ZSSP, nemá dostatečné peněžní prostředky k vypravení pohřbu, a nebude tak schopná pohřeb uhradit.

Pokud by ve výše uvedeném případě byl využit systém Correny, dávka by mohla být přiznána podáním žádosti dle § 49, odst. 2 ZSSP a splněním podmínky, že se jedná o osobu uvedenou v § 47, odst. 1 ZSSP ještě před vypravením pohřbu, neboť by platba pohřebního probíhala až poté prostřednictvím Correntů. Stát by tak měl absolutní kontrolu nad využitím dávky a v případě, že by osoba dávku nevyužila, Correnty by propadly a peněžní prostředky by tak zůstaly státu. Zamezilo by se proto zneužití dávky a zároveň by opravdu potřebným adresátům dávky pomohlo uhradit potřebu v reálném čase, nikoliv až *ex post*.

Využití systému Correny v systému sociálního zabezpečení České republiky tak nabízí neotřelé řešení některých stávajících problémů, přičemž mezi hlavní benefity patří zamezení zneužití peněžních prostředků, získání dohledu nad využitím a pomoc adresátům v reálném čase.

Veškeré úvahy v této kapitole však zatím patří do teoretické roviny využití systému Correny, neboť Correny coby systém pro rozdělování státní sociální podpory a sociální pomoci zatím nebyl v době vydání této práce pilotně otestován.

3.4. Correny coby systém na podporu potřebných občanů požívajících starobní či vdovský důchod

Stále častěji se objevuje problém skupiny obyvatel pobírající některý z typů důchodů, která žije na hranici chudoby nebo dokonce pod ní. Tito obyvatelé často nemají peníze na uspokojení svých základních životních potřeb, jakými jsou např. bydlení, energie, léky a potraviny.¹⁰⁵

Starobní důchod je vedle jiných typů důchodu rozlišen v § 4, odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZODP“ nebo „zákon o důchodovém pojištění“). Obecné podmínky pro nárok na starobní důchod obsahuje

---

¹⁰⁵ Viz. KOŠLEROVÁ, Anna. Příjmová chudoba vzrostla nejméně o polovinu, týká se každé šesté domácnosti. irozhlas.cz [online] 16. května 2022 [cit. 17.6.2023] Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/prijmova-chudoba-v-cesku_2205160500_ank.

§ 29 ZODP společně s § 54, odst. 1 ZODP. Důchodem tedy rozumíme dávku oprávněné osobě, která splnila podmínky stanovené zákonem.

Obecně vzato nejen v kontextu aktuálního růstu spotřebitelských cen¹⁰⁶ je skupina občanů v důchodovém věku vzhledem ke svým životním potřebám zahrnujícím léky, speciální pomůcky, větší nároky na komfort a mnohdy i svou závislostí na pomoci okolí skupinou ohroženější než skupina obyvatel v produktivním věku.

Problém je o to větší v případě, kdy osobě v penzijním věku zemře partner či partnerka a vdovský důchod, který je dalším druhem důchodu a který mu poté náleží, ani částečně nenahradí příjmy jeho partnera, přičemž se penzista ze dne na den ocitne ve finanční tísní.

Nárok na vdovecký a vdovský důchod upravuje zákon o důchodovém pojištění, přičemž dle § 51, odst. 1, 2 ZODP je výše takového důchodu 10 % průměrné mzdy zesnulého, nebo byl-li poživitelem důchodu, 50 % takového důchodu. Zároveň je podmínkou být ke dni smrti zesnulého v manželském svazku s touto osobou, v opačném případě nárok na vdovský důchod nevzniká. Kromě toho je vdovský důchod vyplácen pouze po dobu jednoho roku od smrti manžela a jen v zákonem předpokládaných případech je možné vyplácet vdovský důchod po delší dobu.¹⁰⁷ Je zřejmé, že takto nárazové snížení příjmu domácnosti negativně ovlivní finanční situaci dotčené osoby. O to více ohroženou skupinou jsou osoby, které nejsou se svým druhem či družkou v manželském svazku, a tedy jim nárok na vdovský důchod i přes dlouhodobé soužití ve společné domácnosti nevznikne.¹⁰⁸

Corrency se proto jeví jako ideální nástroj pro to, jak takovým lidem adresně pomoci. Stejně jako u státní sociální podpory a sociální pomoci¹⁰⁹ i u pomoci seniorům je zapotřebí jednoduchého systému, který nebude diskriminační na základě např. nedostatečné počítačové gramotnosti a který nebude zatěžující pro stát nebo municipalitu. V pilotním projektu na Praze 1 byla jedním z cílů vedle podpory lokální ekonomiky také „podpora místních obyvatel“, přičemž radnice městské části Praha 1 si byla vědoma skutečnosti, že v centru hlavního města žije velká skupina obyvatel v penzijním věku, na kterou dopadá tehdy probíhající energetická krize a inflace. Ze statistik z pilotního projektu vyplynulo, že většina peněz byla utracena v prodejnách Masna Kozí (v tabulce jako MADE GROUP, a.s.) a Vacek Bio-Market s.r.o.:

¹⁰⁶ V době uzavření této práce byl dle posledních údajů ke květnu 2023 meziroční růst spotřebitelských cen o 11,1 %, zdroj: Český statistický úřad. Indexy spotřebitelských cen – inflace – květen 2023. [online] 12.6.2023 [cit. 25.6.2023] Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cr/indexy-spotrebitelskych-cen-inflace-kveten-2023>.

¹⁰⁷ Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, § 49 - § 50.

¹⁰⁸ op. cit. KOLDINSKÁ, TRÖSTER, s. 169 – 170.

¹⁰⁹ Viz. kapitola 3.3. Corrency coby systém pro distribuci státní sociální podpory a pomoci.

**TOP 10 obchodníků
(počet transakcí)**

MADE GROUP, a.s.	420
Vacek Bio-Market s.r.o.	333
Jana Pichlová Šťastná	149
APETIT PRAHA v.o.s.	105
Goose s.r.o.	104
Dobrá trafika	100
HAMMER s.r.o.	80
Café Amato, s.r.o.	79
FofrKafe, s.r.o.	77
Café Bar Platýz s.r.o.	71

**TOP 10 obchodníků
(objem correntů v transakcích)**

MADE GROUP, a.s.	130 993
Vacek Bio-Market s.r.o.	65 095
Goose s.r.o.	37 126
Dobrá trafika	30 201
Jana Pichlová Šťastná	27 894
Café Bar Platýz s.r.o.	17 257
APETIT PRAHA v.o.s.	12 157
HAMMER s.r.o.	10 493
Café Amato, s.r.o.	8 282
FofrKafe, s.r.o.	7 655

(Tabulka pochází z dat společnosti CorCo Systems a.s.)

Na čtvrtém místě se co do objemu transakcí umístila prodejna APETIT, která se nachází v domě s pečovatelskou službou na Dlouhé třídě 23 na Praze 1. Z této statistiky vyplývá, že nejvíce žádanými položkami v rámci pilotního projektu Corrency na Praze 1 byly základní potraviny, neboť Masna v Kozí ulici nabízí především maso a sýry, Vacek Bio-Market je jedním z mála maloobchodů na Malé Straně, který necílí primárně na turisty a slouží místním občanům, přičemž v něm lze nakoupit základní potraviny a potřeby pro domácnost bez toho, aniž by občan musel dojíždět s nákupem několik zastávek tramvají na Staré Město. Bistro Apetit v domě s pečovatelskou službou nabízí základní potraviny nejen místním seniorům. Bistro Apetit je statisticky o to zajímavější, že ačkoliv je třetí co do počtu transakcí, je až sedmé co do objemu utracených prostředků. Na jeden nákup tak občan utratil pouze 116 Kč z Correntů, dohromady se svou polovinou peněžních prostředků tedy přibližně 232 Kč, což se v průměru pravděpodobně rovná pouze drobnému nákupu základních věcí. Pro budoucí vývoj Corrency tak lze vzít v úvahu, že by skrze systém Corrency mohla být potřebným občanům v důchodovém věku směřována podpora sloužící k nákupu základních potravin a potřeb do domácnosti. Cílem takové podpory by bylo předejít negativním jevům popsaným v úvodu této podkapitoly, tedy především spadnutí ohrožených občanů pod hranici chudoby. Oproti dávkám sociální pomoci by však taková pomoc mohla být poskytována např. obcí, jako je tomu již nyní v případě některých obědů za zvýhodněnou cenu z rozpočtu obce¹¹⁰ s tím rozdílem, že by obdobně jako na Praze 1 mohla obec rozšířit sortiment podpory nejen na obědy,

¹¹⁰ Např. Školní jídelna Praha 10. Zvýhodněné obědy pro seniory. [online] 27.2.2023 [cit. 25.6.2023] Dostupné z: <https://www.sjp10.cz/zvyhodnene-obedy-pro-seniory/>.

ale také na základní potraviny. Mnohým důchodcům by tak nepochybně ulehčila jejich sociální situaci.

3.5. Correny coby systém na zefektivnění stipendijního systému vysokých škol

Stipendijním systémem vysokých škol v České republice chápeme systém na distribuci peněžních prostředků v rámci univerzity. Stipendiem rozumíme peněžní prostředky poskytnuté studentovi vysoké školy, přičemž poskytovateli těchto peněžních prostředků bývají především vysoké školy, případně nadační fondy zřízené za účelem podpory vysokoškolských studentů.¹¹¹ V České republice je stipendijní systém vysokých škol upraven zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOVŠ“ nebo „zákon o vysokých školách“), konkrétně § 91 ZOVŠ, který stanoví, že „*studentům vysoké školy mohou být přiznána stipendia*“. Stipendia pak jsou dle § 91, odst. 5 ZOVŠ přiznávána dle stipendijního řádu fakultou nebo vysokou školou.

Peněžní prostředky určené k plnění funkce stipendia jsou zpravidla vázány souborem podmínek a zároveň bývají poskytovány za určitým účelem, ke kterému mají být využity. Podmínky, účel a druhy stipendií stanovuje jak samotný zákon o vysokých školách v § 91, odst. 2 až 4, tak stipendijní řády jednotlivých univerzit.¹¹² Je zřejmé, že ačkoliv je účel jednotlivých stipendií poměrně jasně vymezen, dohled nad jejich reálným využitím a jejich účelnost značně pokulhá.

Vhodným příkladem, na kterém je možno neefektivnost stipendijního systému demonstrovat, je stipendium na podporu ubytování. Například Univerzita Karlova v čl. 8, bod 2 stipendijního řádu univerzity uvádí, že „*stipendium na podporu ubytování v základní výměře přiznává rektor na základě žádosti všem studentům, u nichž nenastala překážka poskytnutí stipendia podle čl. 13, s výjimkou těch, kterým již bylo přiznáno podle odstavce 1, a studentů, kteří mají trvalý pobyt v okrese, ve kterém je místo jejich studia, nebo na území hlavního města Prahy, je-li místo jejich studia na území hlavního města Prahy*“.¹¹³ Toto ustanovení znamená, že na ubytovací stipendium má ve stejné míře nárok jak student bydlící na koleji v Praze s trvalým bydlištěm ve Zlíně, tak student bydlící u rodičů s trvalým bydlištěm v Říčanech u Prahy, tedy zhruba půl hodiny vlakem

---

¹¹¹ Např. *Bakala Foundation*, více viz. Bakala Foundation [online] Dostupné z: <https://www.bakalafoundation.org> nebo *The Scholar Foundation*, více viz. The Scholar Foundation [online] Dostupné z: <https://www.scholarfoundation.cz>.

¹¹² Např. Úplné znění stipendijního řádu Univerzity Karlovy, čl. 3. Schválený akademickým senátem 9. prosince 2016. [online] [cit. 23.6.2023] Dostupné z: https://cuni.cz/UK-8893-version1-uz_stipendijni_rad_5_zm_2022.pdf nebo Stipendijní řád Masarykovy univerzity, čl. 5. Ze dne 2. června 2017. [online] [cit. 23.6.2023] Dostupné z: https://www.muni.cz/do/mu/Uredni_deska/Predpisy_MU/Masarykova_univerzita/Vnitri_predpisy_MU/Stipendijni_rad/Stipendijni_rad_Masarykovy_univerzity_ucinny_od_1_7_2017.pdf.

¹¹³ Viz. op. cit. Stipendijní řád Univerzity Karlovy. Dostupné z: https://cuni.cz/UK-8893-version1-uz_stipendijni_rad_5_zm_2022.pdf.

na pražské Hlavní nádraží.¹¹⁴ Je zřejmé, že základní životní náklady (tedy bydlení a strava) studenta z Říčan budou nezanedbatelně nižší než životní náklady obdobného studenta pocházejícího např. ze Zlína a stipendium tak nereflektuje jeho skutečné životní potřeby. K tomu pak přistupuje druhý fakt, že například student z Kolovrat, které s Říčanami sousedí, nicméně oproti Říčanům se nacházejí na území Hlavního města Prahy, již na peněžní plnění nárok nemá.

Nejen samotná dostupnost peněžního plnění jednotlivým studentům, ale také výše přiznaného stipendia není nijak odstupňovaná dle skutečných potřeb studenta. Současná úprava ubytovacích stipendií tak nezohledňuje skutečné náklady studenta na dopravu a ubytování, zároveň také neexistuje dohled nad účelností tohoto stipendia. Příkladem může být znovu samotná Karlova univerzita, kdy čl. 3 bod 3¹¹⁵ stanoví, že: „*stipendium může být vypláceno jako pravidelná, opakující se částka, nebo jednorázově, a to bezhotovostním převodem na účet studenta. Ve výjimečných případech může rektor nebo děkan povolit jinou formu výplaty.*“ V praxi to potom znamená, že již výše zmíněné stipendium na podporu ubytování Karlova univerzita vyplácí všem studentům, kteří si o něj zažádají a splňují podmínky, na jejich účet ve formě peněžní částky. Na druhou stranu již nijak nekontroluje, zda je částka využita skutečně k účelu, pro který je stipendium poskytováno.

Změnu stipendijního řádu jako takového systém Correny ve stávající formě řešit neumí. Na druhou stranu může pomoci zefektivnit poskytování peněžních prostředků prostřednictvím stipendia, a to hned na dvou úrovních – pokud by došlo ke změně stipendijního řádu, mohlo by skrze systém Correny být distribuováno stipendium sociálně potřebným studentům, u kterých výdaje utracené za základní potřeby přesahují to, co jim rodiče mohou poskytnout. Mohlo by se tak jednat o podporu mnohem širší, než je tomu doposud, neboť by tento systém mohl zahrnovat i studenty, kteří v tuto chvíli nesplňují podmínky pro pomoc ze strany univerzity nad rámec běžného stipendia, nicméně se nacházejí pod tlakem z důvodu, který si sami nezavinili.

S tím jde ruku v ruce druhá výhoda systému Correny kterou je nutnost vyčerpat účelové stipendium k účelu, ke kterému byl určen. Např. již zmíněné stipendium na podporu ubytování by tak mohlo být uplatněno pouze v ubytovacích kapacitách univerzit nebo u soukromých ubytovatelů, a nemohlo by se tak stát, že by studenti peníze utratili jiným způsobem. Takto by mohlo být toto stipendium případně rozšířeno i na studenty z Prahy, kteří by měli větší motivaci se osamostatnit od rodičů. Naopak pro ostatní studenty bydlící u rodičů, ať už pražské či mimopražské, by takové stipendium nepřipadalo v úvahu.

---

¹¹⁴ Dle jízdního řádu Českých drah k 24.6.2023.

¹¹⁵op. cit. Stipendijní řád Univerzity Karlovy. Dostupné z: https://cuni.cz/UK-8893-version1-uz_stipendijni_rad_5_zm_2022.pdf.

Univerzita by navíc měla potřebná data, kolik studentů žije u soukromých poskytovatelů ubytování, kolik jich žije na studentských kolejích a kolik jich žije u rodinných příslušníků. Tím by mohla optimalizovat ubytovací kapacity na kolejích a zpřístupnit tak život v Praze mimopražským studentům více než doposud.

Transparentnost a účelovost systému jsou tak hlavními benefity, které by využití pro stipendia univerzitám v ČR přineslo.

4. Závěr

Předmětem diplomové práce je zcela nový transakční systém Correny a jeho analýza z pohledu finančního práva, ale i dalších souvisejících oborů jako je ekonomie, finance a navazující právní odvětví. Primárním účelem bylo proto detailně popsat a zařadit systém Correny a jeho zúčtovací jednotku Corrent v kontextu nejenom finančního práva, ale také jeho zařazení z perspektivy širší právní klasifikace. S ohledem na složitost uvedených aspektů je v práci kladem důraz i na popis praktických možností využití tohoto systému, jehož prostřednictvím autor nasvědčuje existující i potenciální právní problémy spojené s tímto platebním řešením. Zásadní zdroj informací pro tuto analýzu představuje především vlastní terénní práce se systémem Correny, kdy byl autor v bezprostředním kontaktu s problematikou zavádění tohoto inovativního řešení z dynamicky se vyvíjejícího prostředí platebních systémů, jehož právní rámec není ve všech aspektech zcela jasně ukotven.

Pro tento účel byla použita kombinace pozitivního zkoumání, kdy autor zprvu objektivně popisuje, co vlastně Correny je, jaké jsou jeho funkční prvky a principy, a v menší míře i normativního vědeckého přístupu, zejména v částech o teoretických možnostech uplatnění systému v praxi. Těmito prvky jsou z pohledu autora především nastavitelnost technického řešení, spočívající v definování okruhu uživatelů systému, příjemců peněžních prostředků a dalších parametrů, jako je spoluúčast nebo cílení peněžních prostředků do určitého tržního segmentu. Kapitola první tak jasně vymezila, co systém Correny je a jaké má vlastnosti. V tomto kontextu bylo také krátce rozebráno téma ESG, kterého se práce vzhledem k jeho komplexitě a multidisciplinárním propojením pouze dotýká.

Podrobným studiem tématu autor dospěl i k několika limitujícím prvkům, které s takto novými instituty bývají spojeny. Zejména se jedná o absenci jakékoliv literatury a odborných podkladů vztahujících se přímo k tématu, přičemž související judikatura pak neexistuje vůbec. O to cennější je tak přínos práce, která se snaží přispět k pokrytí tohoto doposud takřka nepopsaného tématu. Autor tak v textu klade důraz na zasazení jednotlivých právních komponent spjatých

s Correny do širšího rámce, a dotýká se tak i oborů s právem spjatých, zejména ekonomie a financí.

Stěžejní druhá kapitola tak pojednává o Correny a jeho zúčtovací jednotce Correntu ve finančních vztazích. Hlavním cílem této části bylo zjistit, jaké je postavení Correny a Correntů dle finančního práva a definovat toto novátorské finanční řešení. V širším smyslu tak práce nahlíží na Correny z pohledu veřejného práva, kdy se práce zabývá využitím systému veřejnou správou. K době uzavření této práce totiž Correny prozatím nesloužil jako prostředek pro redistribuci soukromých peněžních prostředků, nýbrž pouze peněžních prostředků veřejných.

Na základě analýzy právních a ekonomických publikací autor definoval teoretické pojmy jako jsou „peníze“ a „měna“, na jejichž základě srovnal jejich definiční vlastnosti s vlastnostmi Correntů. Autor v hypotéze vycházel z předpokladu, že Correnty coby evidenční jednotka nemohou naplňovat veškeré znaky peněz, a z toho důvodu už vůbec ne znaky měny. Navzdory trivialitě hypotézy však studium příslušných zdrojů nevede k jednoznačné odpovědi, jelikož co do definice peněz Correnty některé jejich znaky skutečně naplňují. Při bližším zkoumání však analýza těchto institutů přináší zjištění, jež by autor chtěl na tomto místě zdůraznit, a sice že Correnty nejsou penězi ani měnou, neboť tyto definiční rysy nenaplňují všeobecně.

V kontextu zákona o platebním styku pak práce nastiňuje důležitou otázku, zda systém Correny odpovídá některé z definic tohoto zákona. Případné splnění těchto zákonných podmínek by ve svém důsledku vedlo k nutnosti licencování transakčního systému centrální bankou. Toto tvrzení však práce nepodporuje, neboť Correny v současné době respektuje negativní, nikoliv pozitivní definice v ZPS, na základě kterých by byla uvedená licence nezbytná. Ve stručnosti práce zmiňuje i možné budoucí problémy spojené s potenciální expanzí systému do zahraničí, kdy se pohled jednotlivých lokálních regulátorů může lišit.

Correny je univerzálním systémem na redistribuci peněžních prostředků, a to jak veřejných, tak soukromých. Vzhledem k neprobádanosti všech možností využití systému se autor následně zaměřil na teoretické způsoby jeho využití. Tyto možnosti vycházejí především z předpokládaného pozitivního dopadu na uplatnění systému Correny k podpoře sociální soudržnosti, ať už jsou tím myšleny teoretické koncepce nepodmíněného příjmu či pomoc potřebným. Uzavírá tak, že současné systémy pro distribuci a přerozdělování veřejných peněžních prostředků jsou často neefektivní, netransparentní a neúměrně drahé, což vyvolává negativní emoce u ekonomů i občanů, kteří tyto systémy následně nepřímo financují.

Aktuálnost zvoleného tématu podtrhuje všeobecná snaha o co největší digitalizaci vztahu občanů k veřejným institucím a je umocněna mimo jiné i reálným zájmem samosprávných celků o systém Correny. Projasnění vybraných právních aspektů na tomto konkrétním příkladu proto

může v konečném důsledku přispět k jednoduššímu zavádění podobných technických řešení ze-
fektivnějších fungování veřejné správy a přerozdělování peněžních prostředků.

5. Seznam použitých zkratk

ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
ESG	z anglického Environment, social and governance, česky environmentální, sociální a správní faktory
Kč	Koruna česká
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
OZ	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
SMS	textová zpráva zasílaná prostřednictvím mobilního telefonu
TZ	zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
UK	Univerzita Karlova
ÚSC	Územní samosprávný celek
ZOČNB	zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů.
ZODP	zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.
ZOVS	zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů.
ZPS	zákon č. 370/2017 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů.
ZSSP	zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

6. Seznam použitých zdrojů

6.1. Seznam použité literatury

BAKEŠ, Milan a kol. Finanční právo. 4., aktualiz. vyd. Praha: C.H. Beck, 2006, ISBN 80-7179-431-7.

BLAŽEK, Jiří, Alena KERLINOVÁ a Eva TOMÁŠKOVÁ. Ekonomika veřejné správy. Brno: Masarykova univerzita, 2016, ISBN 978-80-210-8040-9.

HAMERNÍKOVÁ, Bojka. Veřejné finance: učebnice. 2. vyd. Praha: Eurolex, 2004, ISBN 80-86432-88-2.

HAMERNÍKOVÁ, Bojka a Alena MAAYTOVÁ. Veřejné finance. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, ISBN 978-80-7357-497-0.

HEJDUKOVÁ, Pavlína. Veřejné finance: teorie a praxe. V Praze: C.H. Beck, 2015. Beckovy ekonomické učebnice, ISBN 978-80-7400-298-4.

HENDRYCH, Dušan a kol. Správní právo: obecná část. 9. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016, ISBN 978-80-7400-624-1.

HOLMAN, Robert. Základy ekonomie pro studenty vyšších odborných škol a neekonomických fakult VŠ. Praha: C.H. Beck, 2000. Beckovy ekonomické učebnice, ISBN 80-7179-434-1.

KARFÍKOVÁ, M. a kol. Teorie finančního práva a finanční vědy. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, ISBN 978-80-7552-935-0.

KOLDINSKÁ, Kristina a TRÖSTER, Petr. Právo sociálního zabezpečení. 7., podstatně přepracované vydání. V Praze: C.H. Beck, 2018. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-692-0.

MANKIW, N. Gregory. Zásady ekonomie. Praha: Grada, 1999, ISBN 978-80-7169-891-3.

OCHRANA, František, Jan PAVEL a Leoš VÍTEK. Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit. Praha: Grada, 2010. Expert (Grada), ISBN 978-80-247-3228-2.

PAVLÍK, Marek. Podpora lokální ekonomiky: využití skrytých potenciálů v regionech. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-390-7.

PEKOVÁ, Jitka. Veřejné finance: úvod do problematiky. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008, ISBN 978-80-7357-358-4.

REVENDA, Zbyněk. Peněžní ekonomie a bankovníctví. 3. vyd. Praha: Management Press, 2000, ISBN 80-7261-031-7.

SAMUELSON, Paul Anthony a William D. NORDHAUS. Ekonomie: 19. vydání. Praha: NS Svoboda, 2013, ISBN 978-80-205-0629-0.

URBAN Jan. Teorie národního hospodářství. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015, ISBN 978-80-7478-724-9.

6.2. Seznam použitých internetových zdrojů

Bakala Foundation [online] Dostupné z: <https://www.bakalafoundation.org>.

BRENDLOVÁ, Eva. Praha. Hledá se učitel, zn.: Bydlení zajištěno. prazsky.denik.cz [online] 1.10.2018 [cit. 22.6.2023] Dostupné z: https://prazsky.denik.cz/zpravy_region/praha-hleda-se-ucitel-zn-bydleni-zajisteno-20181001.html.

CIESLAR, Jiří. Internet zrychluje a přesouvá se na chytré telefony. Český statistický úřad [online]. 12.10.2022 [cit. 17.6.2023] Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/internet-zrychluje-a-presouva-se-na-chytre-telefony>.

CORRENCY. Podpora občanů a malých obchodníků na Praze 1 [online] [cit. 27.6.2023] Dostupné z: <https://www.corrency.cz/projekty/3/>.

Česká národní banka, 2023. Co to je inflace? [online]. ČNB. [cit. 18.3.2023] Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/casto-kladene-dotazy/Co-to-je-inflace/>.

Český statistický úřad. [online] [cit. 1.6.2023]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/graf-prumerna-vyse-starobniho-duchodu-v-ceske-republice>.

Český statistický úřad [online] [cit. 2.6.2023]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/obyvatelstvo_lide.

Český statistický úřad. Indexy spotřebitelských cen – inflace – květen 2023. [online] 12.6.2023 [cit. 25.6.2023] Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cri/indexy-spotrebitelskych-cen-inflace-kveten-2023>.

DILLIGENT. What is ESG (Environmental, Social and Governance)? Dilligent [online] 2023 [cit. 16.5.2023] Dostupné z: <https://www.diligent.com/insights/esg/>.

HORTON, Cole. Explainer: What is the „S“ in ESG investing? Reuters.com [online] 19.7.2022 [cit. 17.6.2023] Dostupné z: <https://www.reuters.com/business/sustainable-business/what-is-s-esg-investing-2022-07-19/>.

Informace o vyplacených dávkách v rezortu MPSV ČR.[online] s.12 [cit. 8.5.2023] Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/documents/20142/2158556/Informace+o+vyplacených+dávkách+v+červnu+2021.pdf/b5b0905c-160c-bd54-9f9c-3b41c50a09e5>.

JAKL, Aleš a kol. pirátské skupiny NZP. Financování nepodmíněného základního příjmu v České republice. [piratskelisty.cz](https://www.piratskelisty.cz) [online] 30.3.2021 [cit. 25.6.2023] Dostupné z: <https://www.piratskelisty.cz/clanek-3940-financovani-nepodmineneho-zakladniho-prijmu-v-ceske-republice>.

KOŠLEROVÁ, Anna. Příjmová chudoba vzrostla nejméně o polovinu, týká se každé šesté domácnosti. [irozhlaz.cz](https://www.irozhlaz.cz) [online] 16. května 2022 [cit. 17.6.2023] Dostupné z: https://www.irozhlaz.cz/zpravy-domov/prijmova-chudoba-v-cesku_2205160500_ank.

Ministerstvo financí České republiky. Úvěry - základní informace. [online] 30.4.2014, aktualizováno 18.3.2019. [cit. 10.6.2023] Dostupné z: <https://financnigramotnost.mfcr.cz/cs/uvery/zakladni-informace>.

Obec Křižánky. [online] [cit. 18.3.2023]. Dostupné z: <https://www.obeckrizanky.cz/lokalni-mena>

SEBORSKÝ, Jaroslav. Co je to ESG a co pro nás znamená? [epravo.cz](https://www.epravo.cz) [online] 9.3.2022 [cit. 16.5.2023] Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/co-je-to-esg-a-co-pro-vas-znamenava-114345.html>.

Školní jídelna Praha 10. Zvýhodněné obědy pro seniory. [online] 27.2.2023 [cit. 25.6.2023] Dostupné z: <https://www.sjp10.cz/zvyhodnene-obedy-pro-seniory/>.

The Scholar Foundation [online] Dostupné z: <https://www.scholarfoundation.cz>.

Vláda České republiky. Vládní usnesení související s bojem proti epidemii. [online] 18.5.2022 [cit. 17.6.2023] Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-180608/>.

ZÍKA, Martin. Centrum regionální synergie. [online] [cit. 18.3.2023]. Dostupné z: <http://www.lokalni-ekonomika.cz/tne/co-je-lokalni-mena.html>.

6.3. Seznam použitých právních předpisů

Zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 131/2000 Sb. o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 111/2006 Sb. o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 136/2011 Sb., o oběhu bankovek a mincí, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 370/2017 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška České národní banky č. 156/2018 Sb., o vydání bankovek po 100 Kč vzoru 2018, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 34 z 9.6.1998 Spolkové republiky Německo, tzv. Gesetz zur Einführung des Euro z 9. června 1998, [online]. Dostupné z: http://www.bgbl.de/xaver/bgbl/start.xav?startbk=Bundesanzeiger_BGBI&jumpTo=bgbl198s1242.pdf

6.4. Seznam ostatních zdrojů

PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol., Občanský zákoník. 2. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022, marg. č. 1.).

Stipendijní řád Masarykovy univerzity, čl. 5. Ze dne 2. června 2017. [online] [cit. 23.6.2023] Dostupné z: https://www.muni.cz/do/mu/Uredni_deska/Predpisy_MU/Masarykova_univerzita/Vnitri_predpisy_MU/Stipendijni_rad/Stipendijni_rad_Masarykovy_univerzity__ucinny_od_1._7._2017_.pdf.

ŠÁMAL, Pavel. § 211 [Úvěrový podvod]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní zákoník. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 2103, marg. č. 1.

Úplné znění stipendijní řádu Univerzity Karlovy, Schválený akademickým senátem 9. prosince 2016. [online] [cit. 23.6.2023] Dostupné z: https://cuni.cz/UK-8893-version1-uz_stipendijni_rad_5_zm_2022.pdf

Všechny grafy pocházejí z dat společnosti CorCo Systems a.s.

Corrency jako nová forma transakčního systému

Abstrakt

Diplomová práce v ucelené formě představuje zcela nový transakční systém zvaný Corrency, který svými specifickými vlastnostmi vybočuje z řady již zavedených řešení. Cílem diplomové práce je tento systém popsat, představit jej ve světle finančního práva a analyzovat možnosti využití v navazujících právních odvětvích.

Corrency je transakční systém v současnosti využívaný převážně pro distribuci peněžních prostředků ze strany veřejných institucí k občanům, přičemž toto uplatnění lze výhledově rozšířit i do soukromé sféry. Je transparentní, jednoduchý, rychlý, levný, a plně digitální. Emitent, který do systému peněžní prostředky vkládá, získává unikátní data o jejich pohybu a může své peníze zacílit jak mezi vhodné primární příjemce, tedy nejčastěji občany, tak do konkrétního tržního segmentu, který danou pomoc skutečně potřebuje.

Corrency pracuje s evidenční jednotkou Corrent, na kterou tato práce nahlíží kromě právního pohledu i ve světle ekonomie a financí. Vedlejším cílem práce je poskytnout čtenáři co nejširší právní kontext, a vystavět tak analýzu problematiky tohoto systému od základů, tedy od porovnání Correntů s instituty, jakými jsou peníze, měna nebo elektronické peníze až po složitější koncepty, jako je například zasazení Corrency do rámce zákona o platebním styku.

Závěry jsou pak opřeny o detailní popis institutů finančního práva v porovnání s vlastnostmi Correntů, přičemž jako podklad slouží odborná literatura a současná legislativa.

Obsahem vědeckého textu je také návrh možností využití systému Corrency v budoucnosti, a to ve vztahu k jiným právním odvětvím, jakým je především odvětví práva sociálního zabezpečení. Práce se také věnuje problémům neadresnosti peněžních prostředků, které obce, stát nebo univerzity vynakládají na stimulaci obchodníků, sociální systém či podporu studentů formou stipendia.

V odvětví, které je doposud jen řídko pokryto odbornou literaturou poskytuje tato práce konkrétní rámec právní charakteristiky inovativního projektu, na jehož základech lze do budoucna postavit další technická řešení pro zefektivnění fungování veřejné správy.

Klíčová slova: Corrency, transakční systém, Corrent

Corrency as a new form of transaction system

Abstract

The master's thesis in a comprehensive form presents a completely new transactional system called Corrency, which stands out from the existing solutions with its specific characteristics. The aim of the master's thesis is to describe this system, present it in the light of financial law, and analyze its potential applications in related legal fields.

Corrency is a transactional system currently primarily used for distributing financial resources from public institutions to citizens, with the future possibility of expanding its use to the private sector. It is transparent, simple, fast, inexpensive, and fully digital. The issuer, who deposits funds into the system, obtains unique data on their movement and can target their money both to suitable primary recipients, typically citizens, and to specific market segments that genuinely require such assistance.

Corrency operates with a unit of account called Corrent, which this thesis examines not only from a legal perspective but also in the context of economics and finance. Another objective of the thesis is to provide the reader with the broadest legal context and to construct an analysis of the issues surrounding this system from the ground up, starting from the comparison of Corrents with institutions such as money, currency, or electronic money, to more complex concepts such as the integration of Corrency within the framework of the payment services law.

The conclusions are based on a detailed description of financial law institutions in comparison with the characteristics of Corrents, with scientific literature and current legislation serving as a basis.

The thesis also includes a proposal for potential future applications of the Corrency system, particularly in relation to other legal fields, such as social security law. The thesis also addresses the issue of non-addressability of financial resources spent by municipalities, the state, or universities on stimulating traders, the social system, or supporting students through scholarships.

In an area that has so far been sparsely covered by professional literature, this thesis provides a specific framework for the legal characteristics of an innovative project, upon which future technical solutions can be built to enhance the efficiency of public administration.

Key words: Corrency, transactional system, Corrent